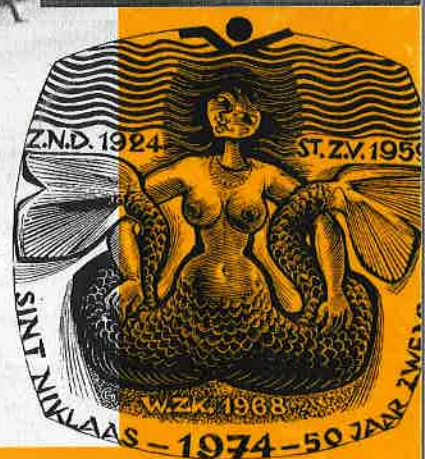
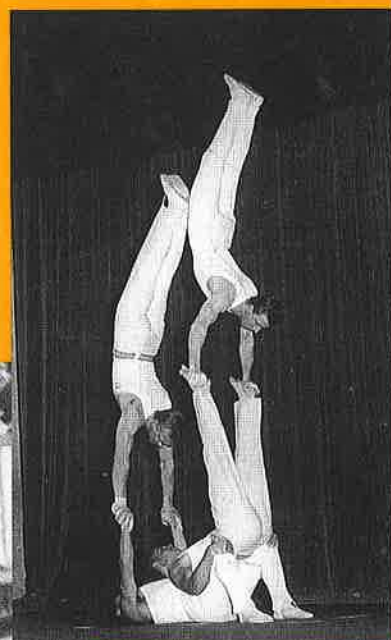

sport revue

De sporthistorie van Belsele, Nieuwkerken, Sinaai en Sint-Niklaas
Nr. 6 - juni 2003

IN DIT NUMMER VAN SPORTREVUE

- Inhoud- redactie - abonnementsvoorwaarden p. 237
- Met F.C. Gerda verdween de laatste stadsploeg p. 238
Etienne De Meester
- De chronycke van den Edelen Handbooghe Gulde "Vrede Best" uit Sint-Niklaas p. 242
Alfons Smet
- Atletiek. Deel I: De jaren tot de Tweede Wereldoorlog p. 246
Steve Wante
- Piet Smet, Olympisch kandidaat p. 251
Steve Wante
- Wase Zwemkring slaat zijn vleugels uit p. 253
André Van Landeghem
- Hermes BBC als Bell's Café tot in Tweede Nationale p. 256
Etienne De Meester
- De geschiedenis van Kracht en Geduld - deel 2 (1945-2003) p. 260
Johan Heirbaut
- De Ridderlijke Schuttersgilde Sint-Sebastiaan van Nieuwkerken p. 267
Daniël Grumiau
- De Nieuwkerkse boldersmaatschappijen p. 269
Daniël Grumiau
- Worstelen was populair in Sint-Niklaas - deel 2 p. 270
Steve Wante
- De gebroeders Albert en François Van Vlierberghe uit Puivelde p. 275
maakten geschiedenis
Alfons Smet
- De wieg van tafeltennisclub Troelant stond in het gelijknamige jeugdhuis in Sinaai p. 279
Etienne De Meester
- 30 jaar Schermkring Sint-Niklaas p. 281
André Van Landeghem
- Koninklijk Sportcomité "Duizend Appels" uit Sinaai op eigen benen p. 283
Etienne De Meester
- Erratum - Reacties p. 284

REDACTIE

Redactie

Vaste medewerkers: Etienne De Meester, Daniël Grumiau, Johan Heirbaut, Alfons Smet, Luc Van Royen, Steve Wante. Eindredactie: André Van Landeghem.

Redactieadres

Stedelijke sportdienst, stadhuis, 9100 Sint-Niklaas. Tel.: 03.760.91.71.
Fax.: 03.766.08.82. - E-mail: sport@sint-niklaas.be

Abonnementsvoorwaarden

De abonnementsprijs voor de twee nummers van jaargang 2003 bedraagt 6 EUR.
Je kan storten op rekeningnummer 068-2095520-56 van de Stedelijke Sportraad, stadhuis, 9100 Sint-Niklaas met de vermelding "Sportrevue 2003".
De nummers verschijnen omstreeks juni en december.

Losse verkoop

Losse nummers zijn te koop - zolang de voorraad strekt - aan de prijs van 4 EUR per stuk.

MET F.C. GERDA VERDWEEN DE LAATSTE STADSPLOEG

Etienne DE MEESTER

STICHTING

Voetbalclub F. C. Gerda werd gesticht op 30 april 1938 op initiatief van E. H. Alfons Maes, onderpastoor van de Sint-Jozefparochie op de wijk Tereken in Sint-Niklaas. Hij wilde de jongeren uit de cafés houden door hen te laten genieten van de voetbalsport. De vereniging sloot aan bij het Koninklijk Vlaams Sportverbond (KVS). In groenwitte uitrusting speelden zij aanvankelijk op hun nieuw terrein aan de Heimolenstraat. Op 6 juni 1938 (Pinkstermaandag) betwistte de nieuwe stadsploeg daar haar eerste wedstrijd tegen Sportkring Sinaai. Alfons Maes gaf als proost zelf de aftrap.

De naam Gerda is trouwens ontleend aan het "Gertrudisbier" van een brouwerij uit Sinaai, dat geschonken werd in een café in de nabijheid van het terrein.

De eerste voorzitter heette Alfons Mariman. Tot het bestuur van het eerste uur behoorden eveneens August en Albert Cleyman, Petrus Maes, Arthur De Bunne (secretaris), Arthur Schelfhout, Alfons Van Overloop (penningmeester), Werner Van Raemdonck, Omer Van der Meulen, Louis Verlinden en Martin Goossens (lokaalhouder).

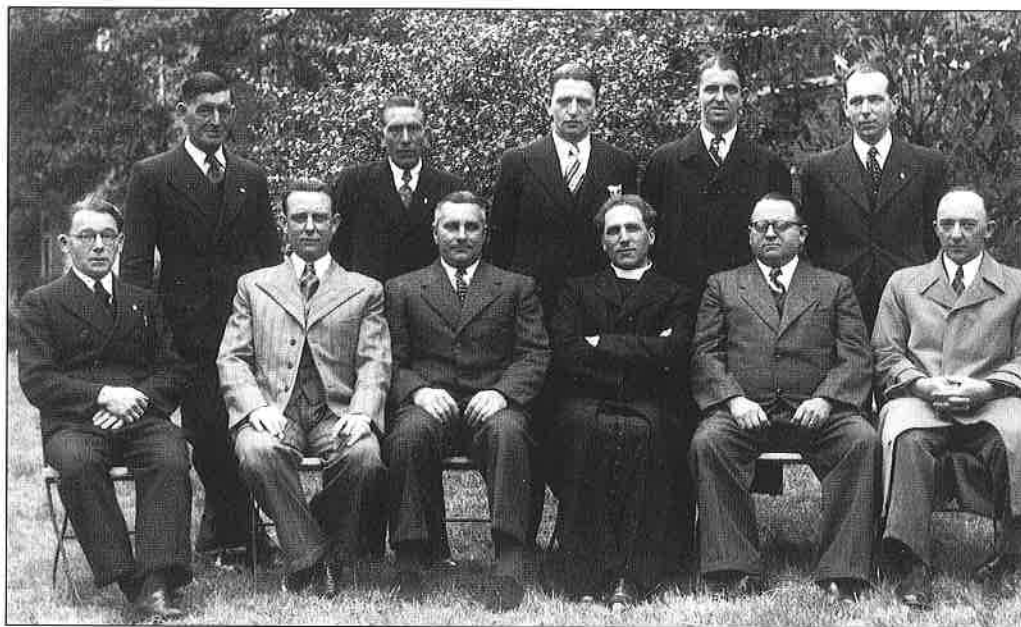
Amper drie voorzitters hebben samen bijna zestig jaar de club geleid.

20 JAAR MET VOORZITTER ALBERT CLEYMAN (1941-1961)

Na twee jaar KVS en één jaar Vlaamse Voetbalbond besloot het bestuur, onder leiding van de nieuwe voorzitter Albert Cleyman, aan te sluiten bij de Belgische Voetbalbond (stamnummer 3077). Wegens oorlogsomstandigheden startte de ploeg in de noodcompetitie van de derde gewestelijke afdeling, Waasland-B, van de bevorderingsreeks.

Na een bevredigend eerste seizoen misten de groenwitten daarna met slechts twee doelpunten verschil hun eerste promotie. Het jaar daarop was het wel raak. F.C. Gerda plaatste zich als reekswinnaar voor de provinciale eindronde. Na winst tegen Balegem en Nederbrakel kroonden de Sint-Niklazenaars zich tot Oost-Vlaams kampioen. Daardoor promoveerde de club van de Heimolenstraat in 1944 naar de tweede provinciale afdeling waar het achttien jaar lang zou stagneren.

Na zeven jaar Heimolen verhuisde F.C. Gerda naar haar nieuwe vaste stek aan de Klokkedreef in de nabijheid van de Knaptandstraat. Het was erevoorzitter Frans Schelfhout, een fabrikant uit de buurt, die de grond ter beschikking stelde. Bij de inhuldiging

Het eerste bestuur van F.C. Gerda:

- boven v.l.n.r. Martin Goossens, Louis Verlinden, Omer Vandermeulen, Werner Van Raemdonck en Alfons Van Overloop,

- onder v.l.n.r. Arthur De Bunne, August Cleyman, Albert Cleyman, E.H. Alfons Maes, Petrus Mariman en Arthur Schelfhout.

Gerda's eerste fanionploeg met kapitein Albert Cools, Norbert Cleyman, Clement Verbeke, Albert D'Haen, Albert Van Steenlant, Lady Van Landeghem, Jozef Lebon, August Lebon, Alfons Smet, Antoine Keppens en Werner Van Raemdonck.

gingswedstrijd op 15 augustus 1945 klopte Excelsior stadsgenoot Gerda met 1-4. Daar beleefde de derde grootste Sint-Niklase club op sportief vlak een probleemloze tijd. Met onder andere trainer Leon Verniers (ex-Sportkring) en speler-trainer Staf Cop veroverden de spelers bijna elk seizoen een dichte ereplaats. Een uitschieter was de verovering van de allereerste "Beker van Oost-Vlaanderen" in 1957. 't Was eveneens het jaar waarin hen met gelijke punten doch één verliesmatch meer de promotie ontglipte. Vanaf 1959 beschikte de vereniging over een B-terrein.

Op 11 juli 1961 overleed na twintig jaar leiderschap hun voorzitter Albert Cleyman. Met zijn opvolger Alfons Van Overloop begon een nieuwe doch zeer wisselvallige periode.

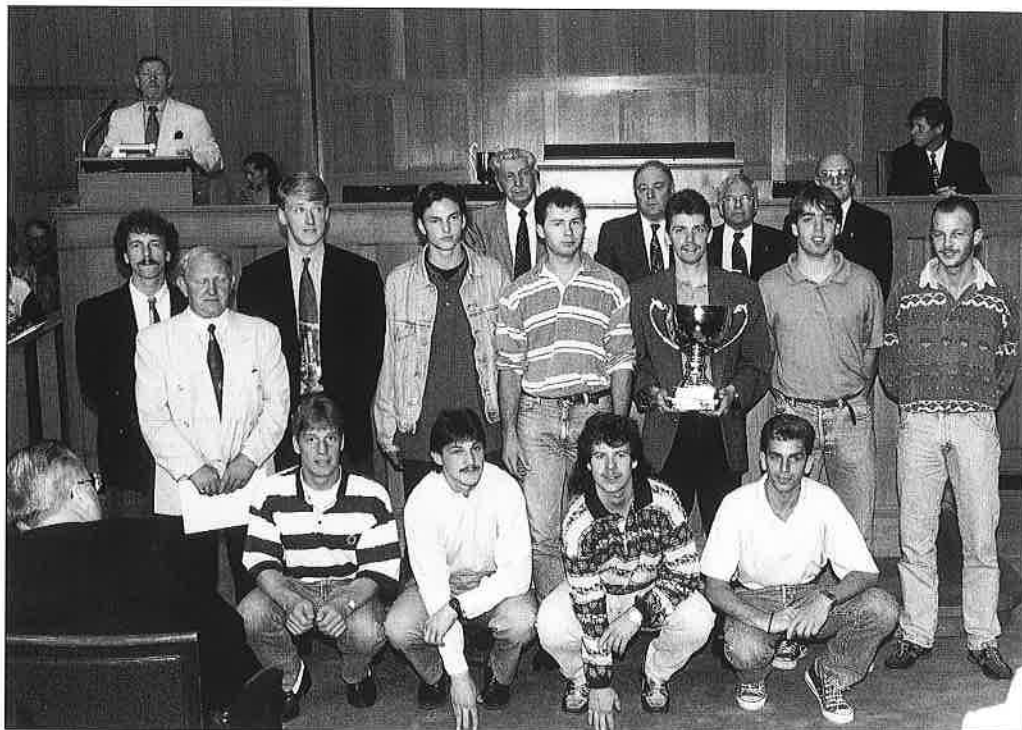
21 JAAR MET VOORZITTER ALFONS VAN OVERLOOP (1961-1982)

Net als zijn voorganger moest de nieuwe voorzitter Alfons Van Overloop niet lang wachten op een eerste belangrijk succes. Zijn club kwam met een zeer sterke ploeg tussen de lijnen in 1962-63 met ondermeer vier Beerschotters (Martin Schrooyens, Noël

F.C. Gerda speelde kampioen in 1962-63. Tot de kampioenen behoorden: boven v.l.n.r. Paul Van Genechten, Omer Haentjes, Paul Perdaen, Noël Bouvelet, Martin Schrooyens, Herman de Wilde, onder v.l.n.r. André De Wael, Marc Van de Wiele, Theofiel Mannens, José Heyninck en Ward De Cock.

In 1992-93 veroverden de spelers de "Fair-playbeker" van Oost-Vlaanderen.

Ivo Van Duyse, Raf Cordeel, Bert Van Den Berghe, Peter Van Marcke, Filip De Bruyne, Kurt De Wael, Patrick Van den Branden, Dirk Van Lokeren, Jurgen De Wael, Gunther De Bruyn, Chris Andries en Etienne Goossens poseren met de beker.

Bouvet, Paul Van Genechten en Henri Van Duyfhuys) als compensatie voor de overgang van Willy Van Acker. F.C.Gerda versterkte zich nog meer met Theophiel Mannens van Sint-Jansteen, Marc Van de Wiele van Gavere en de Sportkringers William Smet en keeper Alfons Verbraeken. Samen met de eigen spelers Herman De Wilde, Albert Vijlders, Omer Haentjes, Lionel Strubbe, André De Wael, Paul Perdaen, Jef en Ward De Cock, Adolf De Brunne, Albert Mervaille, José Heyninck, André Van Puyvelde en Guido Meganck veroverden zij op de laatste speeldag de titel door Red Star Haasdonk met 2-0 te verslaan en zo te promoveren naar bevordering.

Het verblijf in bevordering duurde slechts drie seizoenen. Na een derde plaats in 1963-64 gevolgd door een zevende in 1964-65, eindigden de jongens uit de Klokkedreef vijftiende in 1965-66. In die periode verwierf F.C. Gerda naam en faam om haar jeugdweekschool. Daaruit ontsproten, naast Willy Van Acker, kleppers als Piet Vijlders, Danny Van den Hende, Fred Truyens, Marc en Gino Nijs, Marcel Van Mele, Walter Van Geyt, Karel Brokken, Eddy en Rudy Maes. Spelers die later allemaal actief waren in de hoogste voetbalregionen.

Na 1966 volgden zeven jaar met ups en downs die uiteindelijk resulteerden in twee opeenvolgende degradaties tot in derde provinciale. Nog drie jaar later (1977) tuimelde F.C. Gerda zelfs tot in de kelder van het provinciaal voetbal. Tijdens het tienjarig verblijf in

vierde provinciale misten de spelers in 1980 en nog eens in 1984 op het nippertje de promotie.

Na het overlijden van Alfons Van Overloop op 6 mei 1982 nam Toon Keppens plaats op de voorzittersstoel.

MET TOON KEPPENS AAN HET ROER (1982-1999)

Voorzitter Toon Keppens moest tot 1987 wachten om na een moeilijke periode een nieuwe titel te vieren. Als kersverse derde-provincialer mocht de club zich opmaken voor de ontvangst en de viering van de titel "Koninklijke" op 4 maart 1988. Een volgend heuglijk feit was de toekenning van de "beker van de fair play 1993" als de sportiefste club uit Oost-Vlaanderen.

Midden de jaren negentig pakte F.C.Gerda uit met een dubbelslag. Eerst wonnen zij de "Beker van het Waasland" en in 1995 vierden zij de promotie na winst in de eindronde waarin zij in de beslissende wedstrijd E. Nieuwerkerken met 2-0 versloegen. Het verblijf in tweede provinciale duurde slechts drie seizoenen.

Ondertussen had F.C.Gerda zich, mede door de ligging, geprofileerd als de vereniging waar migrantenjongeren welkom waren. In alle jeugd ploegen leerden spelertjes van diverse afkomst en nationaliteit samen voetballen. Kortom, sport als middel tot integratie, sport als sociaal bindmiddel. Een moeilijke opgave

De laatste ploeg die de kleuren van F.C. Gerda verdedigde:
staande v.l.n.r. Etienne Ivens, André Bracke, Hasim Brahim, David Meul, Bart Martens, Gino Marres, Hugo Coens, Hans Raemdonck, Nicolas Vanderleur, Frits Van den Bossche, Manuel Ponnet, Mark en Patrick Van den Branden, Patrick Vervloedt, Marc De Schenkel, Paul Van Hemelrijck en André Van den Branden,
zittend v.l.n.r. Patrick De Permentier, Joachim Westerlinck, Tom Smet, Wesley Stroobant, Jan Pollet, Jerry Stuylaert, Karel Van Bossche, Saïd Ben Omar en Fred Van den Broeck.

waarmee de club waardering verdiende en verwierf. In 1999 verliet Toon Keppens de club.

TERREINPROBLEMEN ALS STROP

Terwijl de twijfels omtrent het behoud van hun terreinen, eigendom van de familie Cleyman, reeds enkele jaren aansleepten koos het bestuur in 1999 André Van den Branden tot vijfde voorzitter. Zich bewust van een dringende oplossing riep hij de hulp in van het stadsbestuur. Met alle middelen heeft hij samen met zijn bestuur koppig gevochten voor het voortbestaan van F.C. Gerda. Dit bestuur bestond uit: André Van den Branden (voorzitter), Patrick Van den Branden (ondervoorzitter), André Naudts (secretaris), Albert en Jenny Van Dael (penningmeesters), Marc De Schenkel, Omer D'Eer, Leo Mets, Mark Van den Brande, Patrick De Permentier, Gino Wuytack en Etienne Ivens.

De te hoge kostprijs van de gronden maakte uiteindelijk in 2002, spelend in derde provinciale, een einde aan de geschiedenis van de laatste echte stadsploeg.

De voorgestelde verhuis van de ganse club naar de voetbalaccommodatie "Puyenbeke" zag de clubleiding als oplossing niet zitten. En... het liedje was uit, in tegenstelling met het refrein van het clublied, geschreven door

Anton Van Wilderode en op muziek gezet door Georges De Geyter (koster van Tereken):

*"Spelers, supporters en bekers komen, keren en gaan,
maar Gerda, de club van Tereken, Gerda zal blijven bestaan."*

EEN NIEUW GERDA

Leden van het jeugdbestuur echter, onder leiding van voorzitter Gino Wuytack, onderhandelden verder met het stadsbestuur dat ook bemiddelde voor een overeenkomst met Red Star Waasland. Toen de drie partijen een akkoord bereikt hadden, ontstond S.K. Gerda als totaal nieuwe vereniging. Met uitsluitend jeugd ploegen startte zij met veel moed het voetbalseizoen 2002-2003.

VOORZITTERS: - Alfons Mariman (1938-1941), Albert Cleyman (1941-1961), Alfons Van Overloop (1961-1982), Antoon Keppens (1982-1999) en André Van den Branden (1999-2002).

SECRETARISSSEN: Arthur De Bunne (1938-1942), Alfons Van Overloop (1942-1961), Albert Rooms (1961-1968), Alex Van den Bossche, Lucien Bryssinck, Marcel Vyt, Alex Van den Bossche, Jan Van Gysel, Albert Van Dael en André Naudts.

DE CHRONYCKE VAN DEN EDELEN HANDBOOGHE GULDE "VREDE BEST" UIT SINT-NIKLAAS

Alfons SMET

In de terugblik op het verleden van deze roemrijke, nog steeds actieve schuttersmaatschappij worden niet alleen bekende fenomenen besproken maar ook ongepubliceerde bronnen verwerkt en bekendgemaakt.

Ten huize van huidig voorzitter Eugène Van Goethem konden wij historische stukken inkijken die de geschiedenis nauwkeurig aan de oppervlakte bracht.

Op 27 december 1858 werd deze vrome maatschappij boven de doopvont gehouden en gekerstend met de benaming "Vrede Best".

De leuze was: "Eendracht, Vriendschap en Eensgezindheid onder de leden", een zeer verheven en edel begrip.

Nadat twee gilden reeds eeuwen ervoor bij octrooi de stichtingsakte hadden bekomen was het voor Vrede Best in het vrijgevochten België (1830) eenvoudiger om een handbooggilde in het leven te roepen.

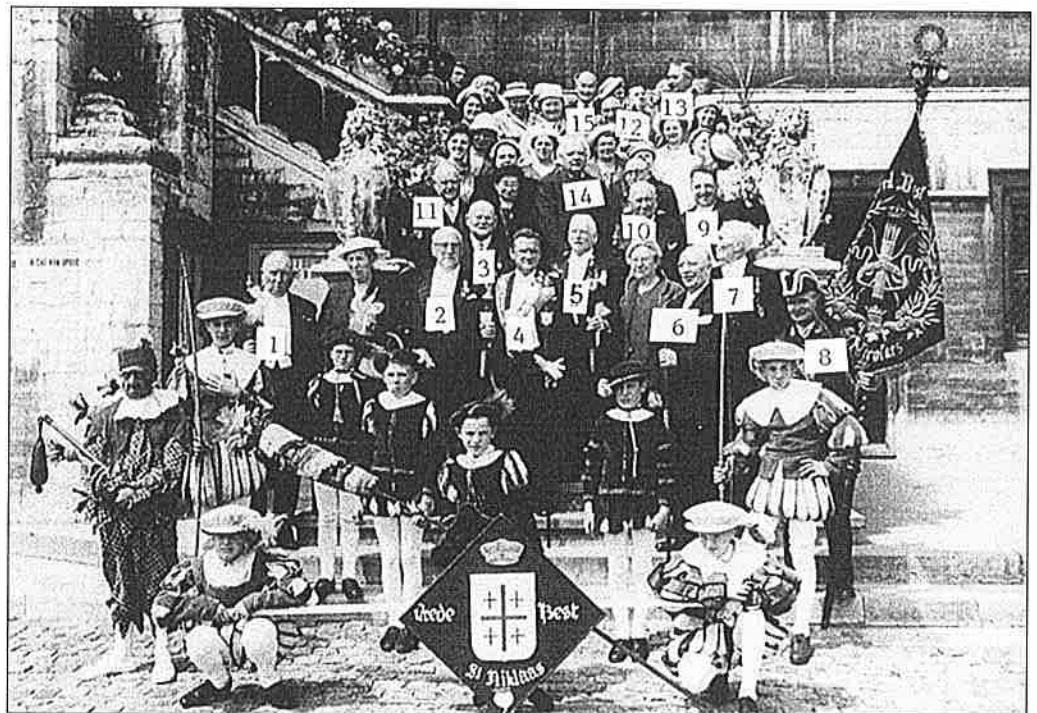
De gilde opgericht op de wijk "Carolus" Brugsken onder de kenspreuk "Door vrienden ingericht, op vaste voeten gesticht" startte met 49 leden, alvast een eerste succes.

Het eerste bestuur was samengesteld uit:

Hoofdman:	Florimond Verdurmen-Bocklandt
Deken:	Pierre Cappon
Kassier:	Faldonie De Wolf
Griffier:	P. Janssens
Bestuursleden:	Jean Van Bel, Isidoor Van Eyke en Ernest De Prycke.

Vrede Best is een coöperatieve vennootschap, onder de noemer private maatschappij die slechts over één stand beschikt, waar geen beschrijffschietingen voor derden worden ingericht en waar zelfs geen dames op het terrein werden toegelaten.

Er werd een reglement opgesteld dat nadien tweemaal werd gewijzigd (16 april 1914 en 28 maart 1939).

'Vrede Best' op de trap van het stadhuis, ter gelegenheid van de plechtige ontvangst naar aanleiding van haar honderdjarig bestaan op 27 juli 1958. De heren in smoking, naast randfiguren zoals Hans, fiffer, trommelaars, vaandrig, drager van de piek met de negen hoogvogels en de pijlenrapers als wilde mannen in typische klederdracht. Namen: ? (1), Romain Van Havere met echtgenote (2), Albert Van Hiel (3), Koning Willy Joos (4), Voorzitter Valère Goedertier (5), Burgemeester Romain De Vidts en echtgenote (6), Adrien Lintz (7), Pol Tersago (8), Maurice De Backer (9), Louis Blauwaert (10), Alfons Van Bockxlaer (11), Etienne Deshayes (12), Etienne Bogaert (13), Charles Andries (14), Alfons De Wit (15).

Om lid te worden moet je voorgedragen worden op de algemene vergadering door "twee peters" die lid moeten zijn van de gilde. De kandidaat moet dan alle stemmen behalen van de leden en van het bestuur. Als iemand tegenstemt wordt de kandidatuur niet aanvaard.

De gilde, alsook de leden zelf, zijn aangesloten bij de Kon. Nationale Bond van Belgische Wipschutters en kunnen aldus deelnemen aan de sectorale, nationale en internationale kampioenschappen.

Aanvankelijk bedroeg het inkomgeld 2 franken en het jaarlijks lidgeld 6 franken, uitgezonderd voor de koning.

Heden bedraagt het lidgeld 150 euro of 6.000 fr. voor de zomermaanden en 50 euro of 2.000 fr. voor de wintermaanden.

Tijdens de zomermaanden, van april tot en met oktober, wordt in ploegverband op eigen terrein geschoten op maandag en donderdag. Tijdens de wintermaanden verleggen ze enkel op donderdag hun bedrijvigheid naar de schutterstoren van Sint-Niklaas.

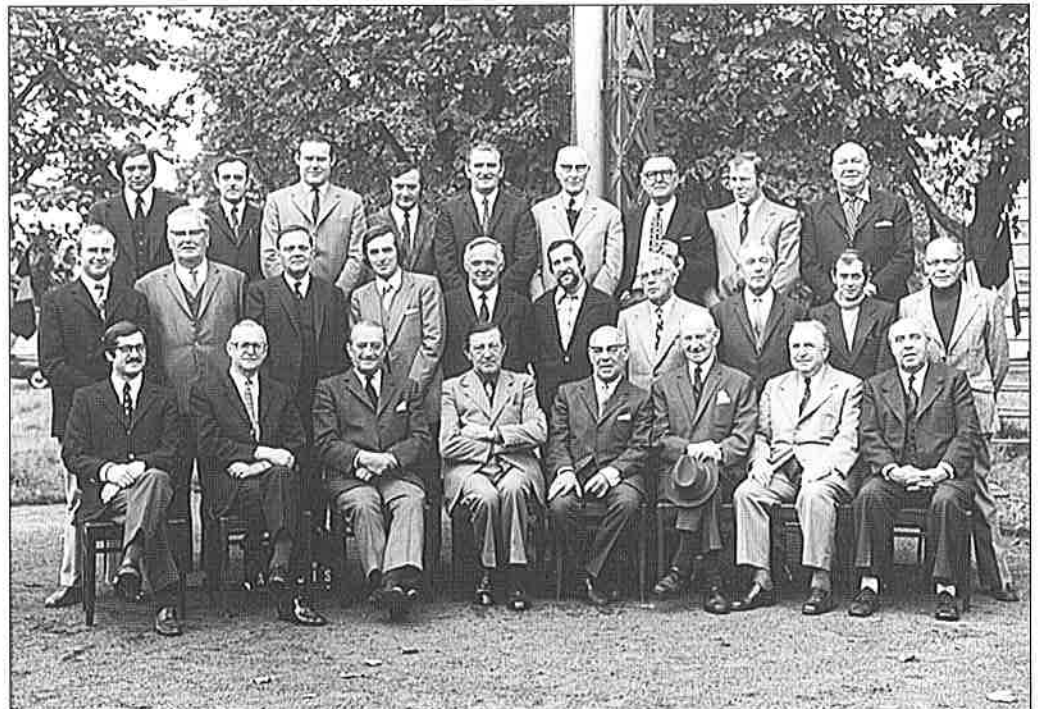
De tweedaagse feesten met koningsschietsing worden gehouden op de 4de zondag van september. 's Maandags wordt in de hoofdkerk een gezongen mis gecelebreerd voor de afgestorven leden, waarna een kleurrijke optocht volgt naar het huis van de hoofdman of voorzitter. De deken houdt dan de gelegenheids-

Jean Moerloos, de enige keizer van Vrede Best, koning in 1961, '62 en '63

toespraak. Hierna gaat de optocht verder naar het schietplein voor de prijschietsing.

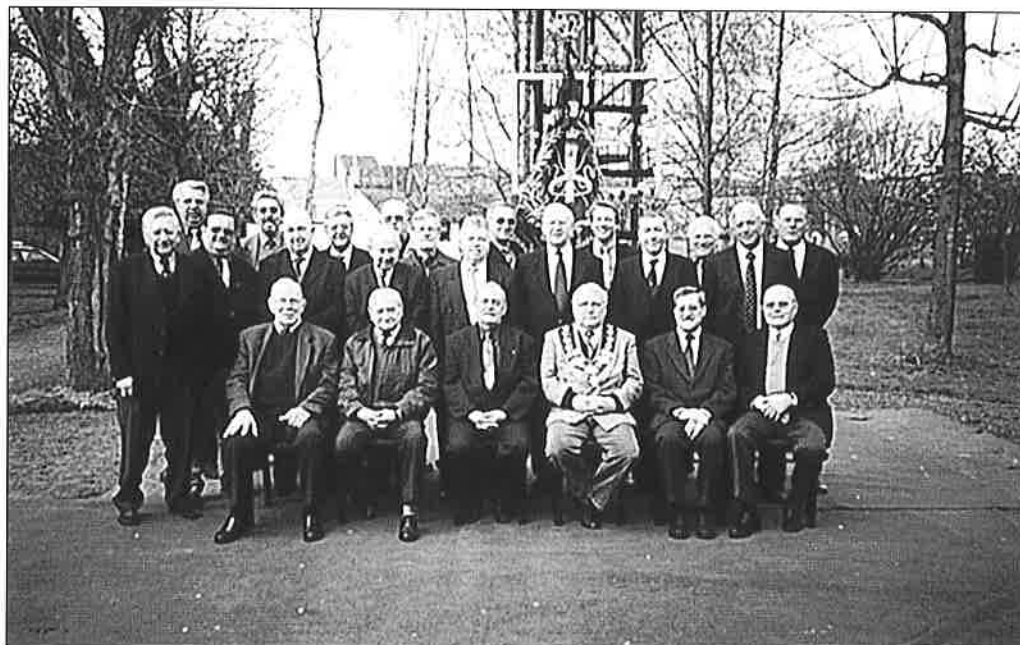
Vrede Best is een elitegroep die destijds bestond uit vrije beroepen, begoede zelfstan-

Het keurig schutterskorps van de Koninklijke C.V. Vrede Best in 1973:

zittend v.l.n.r. : Marcel Hilgert, Robert Thomas, Edmond De Meulenaer, Etienne Deshayes, José Van der Aa, Achiel De Vos, Maurice De Backer, Henri Koklenberg,
midden v.l.n.r. : Antoine Dellaert, Remi Van Bremp, Emiel De Wan, Marc Audenaert, Louis Lieckens, Guido Bats, Jozef Van Daele, Charel De Cock, Henri Pauwels, René Wauters,
achteraan v.l.n.r. : Jozef De Cock, Eugeen Van Goethem, Cyriel Van Damme, Hilaire Vrancken, André Van Ryssen, Jules Herteleer, August Cleyman, Frans Houttequiet, Jean Moerloos.

Vrede Best anno 2003:

Zittend v.l.n.r. : Frans Houttequiet (terreinmeester), Hilaire Vrancken (deken), Eugeen Van Goethem (voorzitter), Pierre Thyssen (koning), Marcel Hilgert (schatbewaarder), Jozef Verschraege, midden v.l.n.r. : Raymond Wymeersch, Paul Elewaut, André D'Hooghe, Henri Pauwels, Homer De Vos, Antoon Dellaert, Patrick Fels, Jozef De Cock, achteraan v.l.n.r. : Camiel Staessens, Eddy Dhanis, Alfons Goethals, Willy Op de Beeck, Nestor Van Meirvenne (griffier), Marc Audenaert, Frank Huyghe, Jan Snijders, Cyriel Van Damme.

digen en notabelen; het huidig kader omvat dit nog, doch aangevuld met bureaucraten en werknemers.

In 1861 werd een handgeborduurde standaardvlag vervaardigd versierd met goud en geborduurd op granaat velours voor de prijs van 700 fr. Het sieraad wordt gedragen bij iedere optocht en bij een voornaam feestgebeuren.

In 1889 werd toenmalig voorzitter Filip Van Namen gehuldigd als koning en om zijn zilveren jubileum als lid van de gilde. Bij die gelegenheid schonk hij de massief zilveren breuk, het pronkstuk dat ieder jaar door de koning wordt gedragen.

Op 28 september 1908 werd een groot jubelfeest ingericht ter gelegenheid van het gouden jubileum van stichter en hoofdman Florimond Verdurmen. De gasten kregen niet minder dan twaalf 'gangen' te verorberen.

In 1909 bekwam de gilde de titel van Koninklijke Maatschappij. Aan de hoofdman Florimond Verdurmen werd een borstsluier aangeboden vervaardigd door het huis Van Severen uit Sint-Niklaas. Het kunststuk is uitgevoerd in granaat velours; in het midden prijkt het wapen van de gilde met de koninklijke kroon, daarrond in gouden letters "Koninklijke maatschappij Vrede Best", daaronder het woord "Voorzitter", alles geborduurd met rode en gouden draad.

Op 25 december 1930 kreeg de gilde opzeg

van het schietplein aan 't Brugsken en verhuisde naar 't Moleken nr. 46, waar ze nog steeds is gehuisvest.

PRESIDENTEN VAN VREDE BEST:

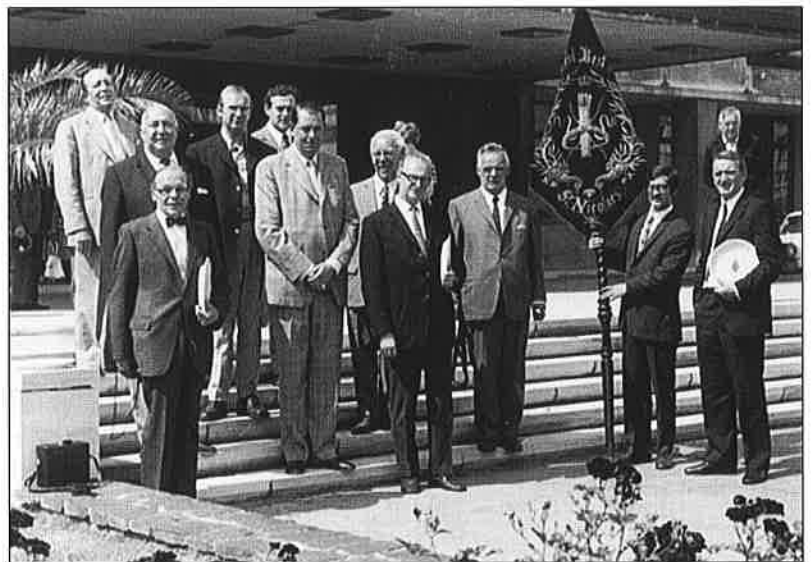
1. 1858-1867 Florimond Verdurmen-Bocklandt
2. 1867-1872 Ridder de Schooteete de Tervarent
3. 1872-1877 Lodewijk De Decker-Verwilgen
4. 1877-1895 Filip Van Namen
5. 1895-1914 Florimond Verdurmen-Bocklandt
6. 1914-1942 Arsène Van Havere
7. 1942-1967 Valère Goedertier
8. 1967-1969 Omer Opsomer
9. 1969-1984 José Van der Aa
10. 1984-1985 Jozef De Cock
11. 1985-1989 André Van Ryssen
12. 1989-1993 Leon Steel, tevens "Koning van Groot Sint-Niklaas in 1989 en 1990"
13. 1993-..... Eugeen Van Goethem

BEHAALDE TROFEEËN DOOR DE GILDE:

Zowel in 1963 als in 1972 won Kon. Vrede Best de Trofee De Gouden Pijl van de stad Oostende, 1983 Robert Thomas Koning van Groot Sint-Niklaas,

Dat de schutters iets afwisten van feesten kunnen we afleiden uit het menu dat zij te verorberen kregen naar aanleiding van het hierboven genoemde jubelfeest van 28 september 1908

Potage Tortue
Croquettes Napolitaines
Trites du Rhin, sauce riche
Chateaubriand - Nivernaise
Pindes à la chantilly
Sorbets au Kirsch
Croûtes de Strasbourg
Perdreaux sur Canapés
Salade Russe
Glaces Jubilaires
Fruits - Pâtisseries
Desserts

30.07.1972: Kon.Vrede Best wint voor de 2de maal de Gouden Pijl van de stad Oostende en wordt daarbij gehuldigd op het stadhuis.

Beneden v.l.n.r. René Wauters (met kunstbord onder de arm), Robert Thomas, Louis Liekens, Marcel Hilgert met de standaard en André Ryssen; midden: burgemeester Piers van Oostende, José Van der Aa (voorzitter van Vrede Best); boven: Jean Moerloos, Antoon Dellaert, Eugene Van Goethem; uiterst links bovenaan: de schepen van sport van Oostende

Jozef Verschraege Koning van het Schelde- en Durmeverbond
 Willy Opdebeeck Koning van het Schelde- en Durmeverbond

Bijzondere schieting:

Op 3 mei 1975 werd de nieuwe muitwip ingeschoten waarbij de maatschappij 20 prachtige glasraampjes, met het embleem van de maatschappij, als ereprijzen in het beschrijff liet opnemen.

25 september 1988: Jubelviering bij het 130-jarig bestaan met een mis in de Collegkerk geconcelebreerd door Z.E.H. superior Daniël De Smet en opgeluisterd door de Mariakantorij van Sint-Niklaas, gevolgd door een optocht door de stad, een academische zit-

ting op het stadhuis en een feestelijk banket. In dit jaar werd Frans Houttequiet Koning van de maatschappij.

1 juni 2002: inhuldiging van de hernieuwde muitwip, een geschenk van Jozef De Cock, ex-voorzitter en actief lid. Daarmee is het voortbestaan van de maatschappij verzekerd.

Vandaag de dag neemt de gilde regelmatig deel aan beschrijffschietingen, een steuntje voor steeds meer maatschappijen die het moeilijk hebben om actief te blijven.

Zeker te vermelden dat het echtpaar Alfons Cleys en Josine Colman de chalet en het terrein op een voorbeeldige manier onderhouden.

ATLETIEK. DEEL I: DE JAREN TOT DE TWEEDE WERELDOORLOG

Steve WANTE

Atletiek is de meest verspreide van alle sporten. Dit is te danken aan het groot aantal en de verscheidenheid van disciplines. Het is ook de sport nummer één van de Olympische Spelen.

In Sint-Niklaas waren er reeds activiteiten voor de 2de wereldoorlog. Pas in 1937 werd er een club gesticht onder de naam 'Sint-Niklase Sportkring Atletiekclub'.

DE PRÉ - HISTORIE

Onder de pioniers vermelden we o.a. Omer **Smet** (° 1892) als de eerste grote atleet uit het Waasland. Tijdens de eerste wereldoorlog raakt hij achter de frontlijn, in onbezet Frankrijk, waar zijn looptalent aan het licht komt. Vooral de horden liggen hem. Als aangeslotene bij de Gentse club 'La Gantoise' wordt hij in 1920, 1921 en 1922 Belgisch kampioen op de 110 m horden. Eveneens zegeviert hij in 1920 en 1921 op de 400 m horden. Tijdens de kampioenschappen van 1920 vestigt hij met 57"3/5 een nieuw Belgisch record op de 400 m horden. Op de O.S. van 1920 te Antwerpen maakt hij deel uit van het viertal dat 6de wordt in de finale van de 4x400 m. Hij nam er ook deel aan de 400 m horden waarin hij opgaf. In 1921 had hij ambitie om in de raad van bestuur van de Ligue Belge d'Athlétisme te komen. Hij was perfect tweetalig, welbespraakt en bepaald niet onderdanig. Maar dit viel niet in de smaak van de Brusselaars en de Luikenaars, die de plak zwaaiden in de atletiekbond. Zij vormden één blok om hem weg te stemmen.

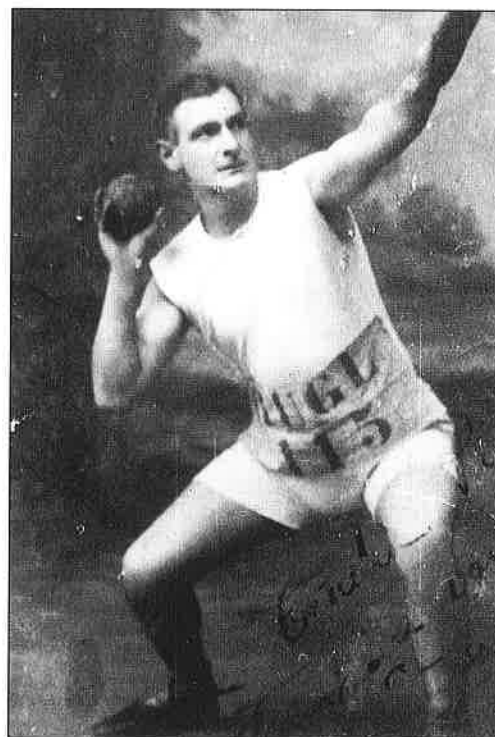
In 1925 loopt hij met 16"2/5 zijn besttijd.

Op het einde van zijn sportcarrière wordt hij van 1924 tot 1953 directeur van de firma Filteint, een ververij aan de Landbouwersstraat.

Petrus **De Tender** was jarenlang caféhouder van 'De Hertog van Windsor', op de hoek van de Plezantstraat en de Spoorweglaan (reeds jaren geleden afgebroken). In zijn café prijkte een grote foto van Petrus, genomen in een houding bij het kogelstoten. Op de foto stond 'Kampioen van België' geschreven. Als 17-jarige trok 'Pier', zoals hij in de volksmond werd genoemd, als vrijwilliger naar het leger waar hij drie jaar en zeven maanden verbleef. Daar merkte een sergeant de atletisch gebouwde Pier op en leerde hem kogelstoten. Driemaal werd hij kampioen van het

Belgisch leger (1921-22-23). Hij was toen aangesloten bij de Brusselse club 'Union St. - Gilloise'. Tijdens zijn legerijd boekte hij ook overwinningen in internationale militaire matches tegen Fransen en Amerikanen. Er waren ook wedstrijden waar men met de linker- en met de rechterarm moest werpen. Beide prestaties werden dan samengeteld. In zo een wedstrijd kon men tweemaal winnaar worden; eenmaal met de beste worp met één arm, en nogmaals met de prestaties van beide armen samen. Zijn beste worp bedroeg 13,70 m. Toevallig was het record van België ook precies 13.70 m, in 1934 gevestigd door de Lokerse atleet René Van de Voorde, die aangesloten was bij de Antwerpse club 'Beerschot A.C.'. Waarschijnlijk lukte Pier deze prestatie als beroepsmilitair. Daar werd met een kogel van 5 kg geworpen in tegenstelling tot de 7,260 kg in de nationale bond.

Nadat hij het leger verliet, trainde Piet verder en werd kampioen van België A.O.P. 1934-35-36 van U.S.L. gewichtwerpen. Wat deze afkortingen betekenen weten we niet. Later werd hij ook kampioen van België bij de veteranen. In augustus 1945 ontving hij een bericht uit Luik. Daarin daagde zijn aartsrivaal Frederic Petit (aangesloten bij A.C.L. Luik) hem uit voor een duel. Het treffen zou plaatsvinden

Petrus De Tender, meervoudig kampioen

René Van Broecke aan de start met nr. 452

te Sint-Niklaas tijdens de rust van de voetbalmatch Sint-Niklase Sportkring-F.C. Tilleur. Jammer genoeg kon de kamp niet plaats vinden want in november, kort voor de match, kwam een brief waarin Petit afmeldde wegens een schouderblessure.

René **Van Broecke** (alias 'den bozen') (°1910, † 1995). Jarenlang werkte hij voor de maatschappij S.M.O.B. (Samenwerkende Maatschappij Openbare Besturen). Voor deze reed hij met de bakkerskar rond om brood aan huis om te bestellen. Zijn boute uitspraken en de eeuwige sigaret die aan zijn mondhoek plakte maakte van hem een figuur. Als hij over zijn loop-loopbaan vertelde, met al het labeur en lijden dat hij tijdens elke wedstrijd meemaakte, begon men zelf te zweten. Maar lopen kon hij wel. Daar er geen atletiekclub in het Waasland was, sloot hij rond 1930 aan bij de Gentse club 'La Gantoise'. Hij was een afstandsloper. Op 2 september 1934 won hij de halve marathon Antwerpen – Mechelen. Ook nam hij deel aan de marathon van Parijs. Als voorbereiding liep hij toen meerdere keren van Sint-Niklaas tot aan Linkeroever en terug.

Enkele andere stadsgenoten hadden zich uit noodzaak in Gent aangesloten, zoals Achiel De Geest, een goede afstandsloper en Piet Smet.

Albert van **Puyvelde**. In de volksmond 'de roste Van Puyvelde' genoemd. (°1915, † 2002).

In 1935 of 1936 werd hij kampioen van België op de 100 m bij de beroepslopers. Die kampioenschappen vonden plaats op het Sint-Jansplein te Antwerpen. 's Morgens gingen de sprintnummers door en in de namiddag de afstandkoersen. Het plein was een grote zandvlakte door bomen omringd. In het midden had men een strook afgebakend waarin

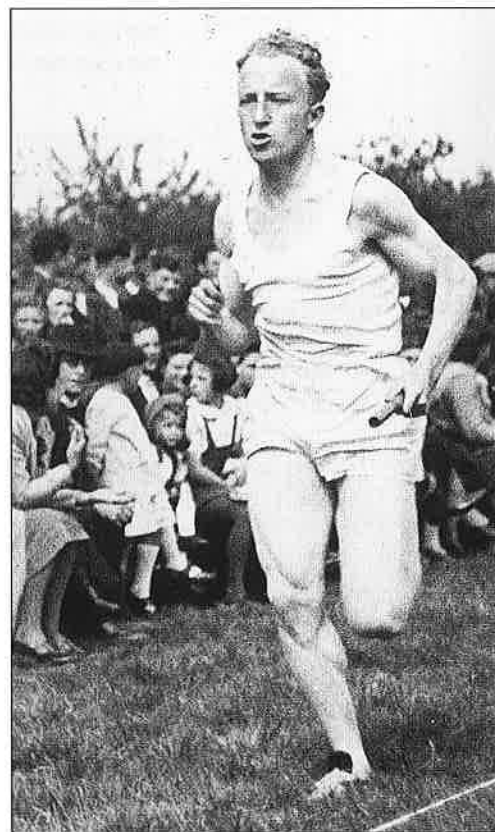
de 100 m werd gelopen. Albert kreeg na het veroveren van de titel een geldprijs en een wollen trui in de nationale driekleur. Hij was apetrots op deze trofee. Aan iedereen die er oog voor had toonde hij het kledingstuk als bewijs van zijn titel. Met de tijd was zijn geliefkoosde pull-over reeds zo erg door de moten aangevreten, dat de gaten groter waren dan het breigoed!

De 'rosten' had een bliksemsnelle start die niemand hem nadeed. Tot aan de 60 à 70 meter stak geen enkele Belgische sprinter hem voorbij; maar dan was zijn kaars opgebrand.

In 1948, tijdens een wedstrijd te Lebbeke, liep hij in de 100 m finale samen met Claude Schwarz. Deze Brusselse atleet was Belgisch recordhouder op de 400 m, maar behoorde tevens tot de beste sprinters. Bij het startschot schoot de 33-jarige Albert zo snel weg dat de Brusselaar hem slechts na 80 m kon voorbijgaan. Deze laatste was er ondersteboven van. 'Qui est ce bonhomme?' vroeg hij verbaasd.

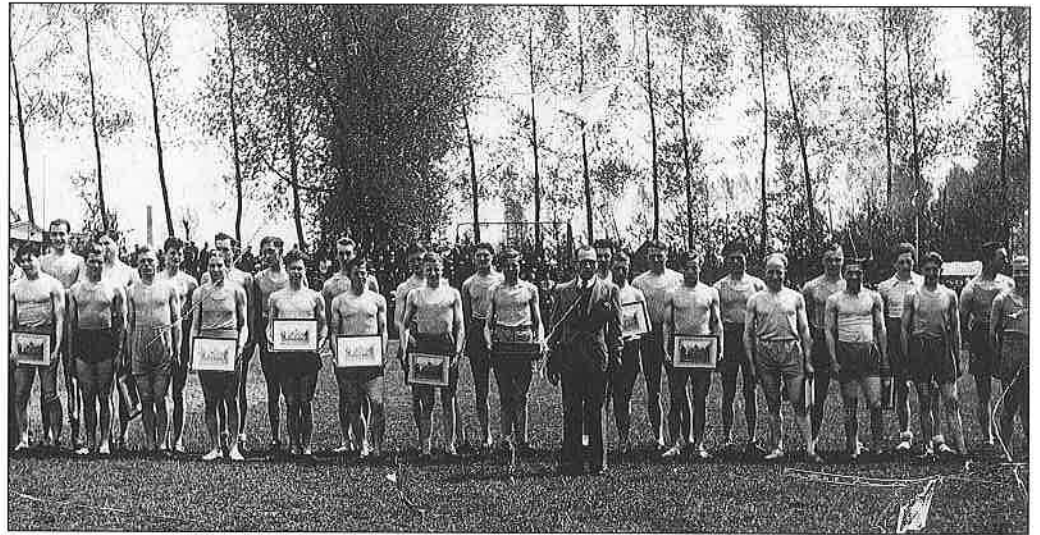
SINT-NIKLASE SPORTKRING ATLETIEKCLUB

Op 17 januari 1937 werd de club boven de doopvont gehouden. Richard Van Vlierbergen, de stichter en eerste voorzitter, had het voordien nooit aangedurfd een eigen club te stichten. Er moest immers buiten een bestuur ook een terrein gevonden worden. Richard vond vlug iemand die zijn taak als

Albert Van Puyvelde "De Rooie"

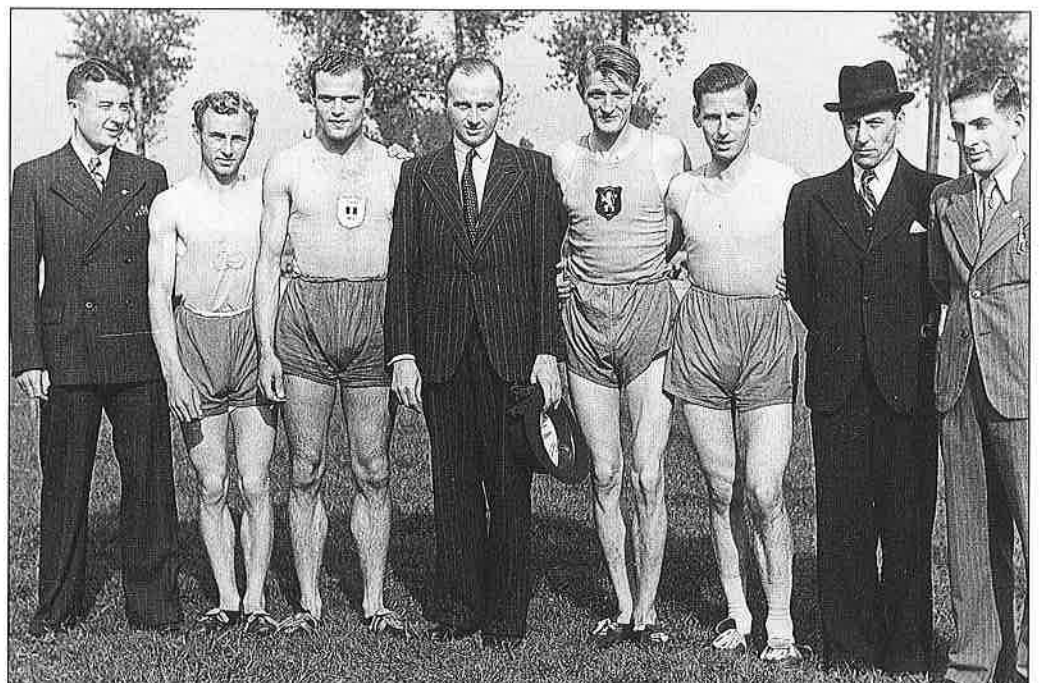
1944 - v.l. n. r.: Roland Van Vlierberghe, Jean Van de Walle, Urbain Acar, Roger Van Vlierberghe, Jozef Stoop, Herman Van Driessche, Jozef Messenger, Fernand Verbreyt, Luc Van Driessche, Marcel Spaenhoven, Steve Wante, Frans Van der Stricht, Piet Smet, Alois Colyn, Bob Bauwens, Frans Marin, Richard Van Vlierberghe, Henri Delannoye, ?, Petrus De Graeve, Willy Stevens, René Smet, Albert Van Puyvelde, Gilbert Neels en nog vier onbekenden. De ingekaderde foto's waren een geschenk van voetbalclub Sportkring. Daarop staat hun kampioenenploeg.

voorzitter overnam in de persoon van advocaat Van Raemdonck. Als clubhuis koos men het café op de hoek van het Stationsplein en de Prins Alberstraat, bij Mieleken de Sinjoor. Daar werd in het bovenzaaltje de jaarlijkse algemene vergadering gehouden. Voor de rest kwam het bestuur, tussen pot en pint, wel eens samen.

Van voetbalclub 'Sportkring' mocht de club het B-terrein aan de Watermolendreef gebruiken. Om het bestuur van de voetbalclub gunstig te stemmen voegde men het woord 'Sportkring' bij de clubnaam. Eenmaal per jaar mocht er een meeting worden ingericht op het hoofdterrein. De club had beko-

men dat voor de tribune een zesvoudige sintelbaan werd aangelegd. Daarop kon men tot 100 m onder goede omstandigheden lopen.

Op de dag van de jaarlijkse wedstrijd werd rond het middenveld het parcours met vlaggetjes afgebakend en juist opgemeten om tot de klassieke 400 m te komen. In de bochten moest men een stukje op het voetbalveld lopen, tot ongenoegen van sommige kleinzielige bestuursleden van de voetbalclub. Er zou eens een grassprietje kunnen sneuvelen (sic!). Dat was het dan voor wat de loopnummers betreft. Voor de kampnummers had men het braakliggend gedeelte achter de tribune voorzien. Daar mocht wel een 'putteke'

1941: Van links naar rechts: Arthur Dejean (secretaris), Albert De Witte, Petrus D'Hooghe, W. Van Raemdonck (voorzitter), Piet Smet, John De Coninck, Richard Van Vlierberghe (stichter), Alfons Ysebaert.

Roger Van Vlierberghe tijdens de nationale kampioenschappen op de Heizel in 1945

Laatste optreden van René Van Broecke tijdens een veldloop aan de Witte Molen (einde jaren 50)

gemaakt worden. Hoog-, ver- en polsstok-springen, alsook bol-, schijf- en speerwerpen gingen daar door. Toeschouwers die het zowat allemaal wilden bekijken moesten om en weer lopen.

Bij de start van de nieuwe club telde men slechts 16 atleten. Ondanks dat kleine aantal atleten behaalde de club het jaar daarop reeds 11 titels tijdens de provinciale kampioenschappen te Oudenaarde. Het jaar daarop (1939) kwamen amper enkele leden de rangen vervoegen.

De meeste aangeslotenen van de club waren

jongeren zoals de sprinters Raymond Pincé, Alfons Ysebaert, Edouard D'Hollander, Hendrik Roosen, Henri Delannoy en Robert Daelman (die ook aan kogelstoten deed). Bij de overige loopnummers noteren we Petrus D'Hooghe, Emiel Van Puyvelde (broer van Albert), Piet Schelfaut, Albert De Witte, John De Coninck en Arthur D'Hooghe. Als kampers zien we Roland Van Vlierberghe, Germain De Man, Albert Den Tant en Achiël De Pillecyn (springnummers); Antoine De Valk, Jozef De Vos, Roger Puylaert en Marcel De Maere (werpnummers).

1941 - Vier tenoren van de Wase Club

Van links naar rechts: Richard Van Vlierberghe, Alfons Ysebaert, Roland Van Vlierberghe, Piet Smet, Petrus D'Hooghe.

Petrus **D'Hooghe** werd Belgisch kampioen op de 400 m 2de cat. Hij was ook een van de weinigen, samen met Piet Smet, die regelmatig de 800 m in minder dan 2 min. liep. Hij was daarbij een behoorlijke hoogspringer. Later werd hij leraar lichamelijke opvoeding en vestigde zich in Nederland.

Roland **Van Vlierberghe**, oudste zoon van stichter Richard, was een 'all-round' atleet die vooral uitblonk in het hoog- en polsstokspringen. In 1938 werd hij Belgisch kampioen in beide disciplines bij de scholieren. In 1941 behaalde hij de titel in het hoogspringen bij de junioren. Dat jaar verbeterde hij zijn persoonlijk record tot 1,77 m, waarmee hij tot de besten van het land behoorde. In 1943 werd hij 3de bij het polsstokspringen tijdens de Belgische kampioenschappen op het Beerschotstadion.

Tijdens de oorlogsjaren sloten meerdere atleten aan bij de club. Onder de betere hiervan noemen we o.a. Urbain Acar. Hij was een van de allerbeste scholieren op de 80 m. Als junior bracht hij op eigen terrein in 1945 het clubrecord van de 100 m op 11.2 sec. In de

winter werd er ook aan cross gedaan waarin de junior Frans Van der Stricht zeer behoorlijk presteerde.

De beste nieuwkomer was Roger **Van Vlierberghe**, tweede zoon van de stichter, die met zijn 1,90 m lengte 15 cm boven zijn oudere broeder Roland uitstak. Net als deze laatste kon hij in vele proeven zijn man staan; maar hoogspringen was zijn specialiteit. Zoals velen startte hij als kadet in de bekende cross van de krant 'Le Soir'. Deze traditionele cross werd elk jaar op de vliegbasis van Evere gehouden. Duizende deelnemers, al dan niet bij een club aangesloten, verschenen aan de start. Langs die weg hebben velen toegang tot de clubs gevonden.

Na een 2de plaats bij de scholieren hoogspringen in 1943 wipte hij het jaar daarop als junior over 1,77 m, meteen de beste jaarprestatie op dat ogenblik. Het jaar daarop veroverde hij de nationale titel junioren met een sprong van 1,80 m. Hetzelfde jaar werd hij ook Belgisch kampioen alle categorieën in het hoogspringen.

(wordt vervolgd)

PIET SMET, OLYMPISCH KANDIDAAT

Steve WANTE

Piet Smet was samen met naamgenoot Omer Smet, Yvan Naessens en Erik Wymeersch één van de vier stadsgenoten die in de atletiek-sport internationale faam verwierven.

Hij begon bij de Gentse club 'La Gantoise' als sprinter, maar schakelde vlug over naar de 400 en 800 m. In Antwerpen won hij de 100 m tijdens een sportweek die als selectie diende voor de Belgische kampioenschappen. In diezelfde periode moest ook Jules Bosman, recordhouder van de 110 en 400 m horden, het over de hectometer tegen hem afleggen. Hij won er tevens de 800 m waarin Petrus D'Hooge, een andere stadsgenoot, 2de werd. In 1937 kwam de grote doorbraak. Op het Beerschotstadion verloor hij in de 400 m nipt van recordhouder Jan Verhaert. In hetzelfde jaar lukte hij zijn beste tijd van 49.8 op de 400 m, amper 1/10 seconde boven het Belgisch record. Dat jaar organiseerde men op het Beerschotstadion een recordpoging om het 400m-record te breken. Piet was ook van de partij, verloor wel van Verhaert, maar het record hield stand.

Hij verscheen ook aan de start in het buitenland, o.a. in 1937 te Wupperthal (Duitsland). Het jaar daarop behaalde hij de eerste 400m-titel, en versloeg de sinds jaren ongeslagen kampioen en doodgeverfde favoriet, Verhaert. Hij werd geselecteerd voor de Europese kampioenschappen, die op 3, 4 en 5 septem-

ber te Parijs plaatsvonden. Hij werd er 4de in de 4de reeks van de 400m, met de verdienstelijke tijd van 50.4 sec. Hetzelfde jaar maakte hij deel uit van de nationale estafetteploeg 4 x 400m, die het te Krefelt opnam tegen het Duitse team. Het Belgische viertal versloeg de ongenaakbaar geachte Duitse ploeg. Ze finishten in 3 min. 22 sec. 6/10, meteen een nieuw nationaal record dat tien jaar stand hield.

In 1939 zette Piet zij zegereeks verder. Op 2 juli werd hij kampioen van Zeeland over de 400 m. In een document van het Belgisch Olympisch Comité, verklaren ze dat genaamde Pierre Smet in training is met het vooruitzicht van zijn deelname aan de Olympische Spelen van 1940 te Helsinki. Met dit certificaat kreeg Piet een prijsvermindering van 35% op de Belgische spoorwegen vanuit Sint-Niklaas naar Brussel om daar die trainingen bij te wonen. Tussen 15 juni en 30 juli maakte hij vijf keer de verplaatsing. Jammer genoeg gingen de O.S. wegens de oorlog niet door.

De overwinningen die hij tijdens zijn verblijf bij 'La Gantoise' behaalde zijn te talrijk om op te sommen. Hij zegevierde niet enkel op de 100- 200- 400- en 800 m, maar ook met de aflossingsploegen over viermaal die afstand. In 1941 behaalde hij opnieuw de 400m-titel; deze maal als aangeslotene bij de Sint-Niklase

Een van de talrijke overwinningen van Piet Smet in het veldlopen

De Belgische 4 x 400 m ploeg die de Duitse ploeg versloeg (1937); v. l. n. r. Jan Verhaert, Piet Smet, Van den Broeck en Jules Bosman.

Beerschotstadion 1937: Piet Smet verliest hier nipt van recordhouder Jan Verhaert over de 400 m

Sportkring Atletiekclub. Dat jaar schreef hij ook de clubrecords van de 400 en 800 m op zijn naam.

Toen Sint-Niklaas de juniorenskampioenschappen wielrennen inrichtte, werden deze afgewisseld met loopwedstrijden. Deze werden op asfalt gelopen en dus zonder spikes. In de 800 m-race versloeg Smet de nationale recordhouder van de 1500 m, Jef Mosterd, in 1 min. 58 sec. 2/5, wat gezien de omstandigheden uitzonderlijk was.

Dat jaar werd hij 2de accessiet bij de Grote Ereprijs van de Koninklijke Belgische Atletiekbond en ontving de Prijs van de Koning.

De laatste jaren had hij zich vooral toegelegd op de 800 m. In 1943 haalde hij daarin brons in de nationale kampioenschappen op het Beerschotstadion te Antwerpen. Mogelijk zat er meer in, want in de laatste rechte lijn werd hij door een ander atleet gehinderd. Na de

aankomst was Piet zo woedend dat hij het ganse terrein rondliep om aan iedereen die het wilde horen diets te maken hoe onrechtvaardig hij benadeeld was.

Smet die in 1941 van Gantoise naar de Sint-Niklase club overtapte verbleef hier tot 1946. Toen veranderde hij van beroep en werd politieagent. Hij sloot aan bij de atletiekafdeling van het korps. Ook met deze boekte hij menig overwinning op nationaal gebied. Hij was toen al overgeschakeld naar de langere afstanden en crosswedstrijden. Meer daarover in een later artikel.

Zijn overwinningen zijn niet te tellen. Toen zijn sportcarrière erop zat en hij later met pensioen ging, werd hij een verwoed en geducht duivenliefhebber. Hij vertegenwoordigde ons land tijdens de Olympiades te Wenen (1967), Katowitz (1969), Brussel (1971), Düsseldorf (1969) en Boedapest (1975).

WASE ZWEMKRING SLAAT ZIJN VLEUGELS UIT

André VAN LANDEGHEM

De naamverandering van Sint-Niklase Zwemvereniging (StZV) naar Wase Zwemkring (W.Z.K) bracht – helaas – niet de verhoopte uitbreiding naar het hele Waasland, en toch... De Stekense Fons Wautersclub, gevestigd in het 'Zomerhuis', sloot onmiddellijk aan om daardoor ook wintertrainingen mogelijk te maken. Het resultaat bleef niet uit, namen als Dirk Van Himste, Noël Selis, de gebroeders De Witte en anderen sierden al gauw de WZK-recordtabel. Door de opheffing van het Zomerhuis als sportbad en nadien ook de sluiting van het bad te Moerbeke, zag deze afdeling zich verplicht nog verder uit te wijken naar Wachtebeke. Hierdoor werd de afstand naar Sint-Niklaas zo groot dat de praktische samenwerking met WZK niet meer haalbaar bleef. In alle sportiviteit werd besloten tot de oprichting van een afzonderlijke club onder de naam SWEM (Stekene-Wachtebeke-Eksaarde-Moerbeke).

Ook vanuit Hamme kwam een gunstige reactie door de aansluiting van Jastremski-Hamme dat eveneens enkel over een openluchtwembad beschikte. Animator daarbij was de oud-WKZ-zwemster Bea Praet en haar echtgenoot.

Het bestuur van Jastremski-Hamme stelde vast dat de betere competitiezwemmers automatisch en met succes in de WZK-trainingen werden opgenomen. Hierbij denkend aan Sabine Heirbaut, David Roels, en andere. Daardoor groeide het idee om Jastremski nog enkel te richten op het recreatieve zwemmen met oefeningen in het eigen gemeentelijk, verwarmd zomerbad.

De pogingen om bij de opening van de

Hoogdruk van Gerard Gaudaen ter gelegenheid van 50 jaar zwemsport in Sint-Niklaas 1968.

gemeentelijke zwembaden in Beveren, Lokeren en Temse één zwemafdeling te creëren onder de koepel 'Wase' werd, vooral vanuit de gemeentebesturen, op een afwijzing onthaald. Maar evenzeer de plaatselijke pioniers opteerden voor een zelfstandige club onder de eigen kerktoeren. Individueel waren er wel ouders die hun kinderen in WZK lieten opnemen om zo meer kansen te bieden door te breken tot op het nationaal niveau. Het 'entente-idee' van WZK-sportsecretaris André Schelfaut lukte niet. Blijkbaar was hij tien jaar vooruit op zijn tijd, want nadien lukte dat wel in Eeklo (het machtige Meetjesland) en Sint-Martens-Latem (het hoogstaande S.O.S.) en ... kwamen ook tekenen van 'spijt' uit de Wase gemeenten omdat men die trein destijds had gemist.

Voorzitters Gerard Van Meervenne (l.) en Jos Smet (r.) van respectievelijk de Koninklijke Zwemclub Nood Dwingt en de Sint-Niklase Zwemvereniging schudden elkaar de hand bij de fusie tot Wase Zwemkring.

OOK OP BESTUURLIJK GEBIED

De dynamiek die bij de WZK hoogtij vierde werd gewaardeerd in hogere zwemkringen: secretaris Luc Van Royen werd verkozen tot voorzitter van het Districtsbestuur, waarin ook André Schelfaut zijn zitje kreeg. Hij werd nadien ook nog opgenomen in het nationaal Sportcomité. Daarin werd hij later opgevolgd door onze bestuursleden François Heynderickx en Bernard Lennartz. Zwemverantwoordelijke Hugo Boon werd de laatste WZK-vertegenwoordiger in het districtsbestuur. Toenmalig voorzitter en uitvoerder van het 'Gentlemen agreement' met ZND, Jos Smet, werd verkozen tot lid van het Nationaal Centraal Comité, waarin hij later werd vervangen door zijn opvolger-voorzitter Tony Van Puymbrouck. Deze laatste werd bij de splitsing van de sportfederaties verkozen tot de eerste voorzitter van de Vlaamse Liga. Meteen was hij ondervoorzitter van de Kon. Belgische Zwem- en Reddingsbond waarin hij - bij zijn leeftijdsgrens - toch als penningmeester werd behouden tot zijn overlijden.

Vanuit de afdeling waterpolo vervulde Edith Van Puymbrouck jarenlang de functie van secretaris in de Nationale Commissie waarin thans waterpolovoorzitter Freddy Hoste haar plaats heeft ingenomen.

De dynamiek bij WZK vertaalde zich eveneens in een inwendige herstructurering. Lang voor de Belgische politici in ons land tot een federaal bestuur kwamen was zulks reeds een feit bij WZK. Door de steeds groeiende specificiteit van zwem- en waterpolotrainingen en ook van de financiële werking werd in 1983 besloten tot het organiseren van een 'federaal bestuur'.

Elke afdeling was verantwoordelijk voor de werking én voor de eigen financiës o.l.v. de afdelingsvoorzitter, toen Hugo Boon voor de zwemafdeling, Ernest De Maesschalck voor de polo-afdeling. Uit elke afdeling zetelen vier afgevaardigden in het 'koepelbestuur' o.l.v. de algemene voorzitter. Een 'buitenstaander' fungeert als algemeen boekhouder en verdeelt volgens de overeengekomen sleutel de gemeenschappelijke kosten. Thans wordt de zwemafdeling geleid door André Van Landeghem, de polo-afdeling door Freddy Hoste.

De voorzitterszetel van WZK werd achtereenvolgens bezet door Jos Smet (1964-1970), Tony Van Puymbrouck (1970-1978), Magda Van Puymbrouck-Kompier (1978), Jan Braeckman (1979-1982) en André Van Landeghem (1983-...).

SPORTIEVE SUCCESSEN

Zoals bij elke vereniging kende ook WZK haar ups en downs in de sportieve resultaten, al blijft er duidelijk een rode succesdraad lopen doorheen die 35 jaar WZK, volgend op de 8 jaar StZV.

Er kwamen heel wat initiatieven tot stand: de 'Doortocht De Ster' is reeds aan haar 31ste editie toe, de jaarlijkse trainingsstages in het buitenland, de nationaal beroemd geworden tweedaagse 'De Laatste Kans', de internationale organisatie 'Schaal Cleyman-Koslowski', (thans 'Schaal Tony Van Puymbrouck'), de jaarlijkse 'Interscolaire zwemwedstrijden', de Provinciale kampioenschappen, de internationale uitwisselingen ... de éénmalige '50-uren marathon' met 2718 deelnemers die samen 606,5 km aflegden (1970) en in 1984 de unieke 24 uren-estafetterecordpoging die werd afgeblazen op 150,9346 km waardoor het

Tal van vereremerkten bij het clubfeest in 1974, waaronder drie nationale kampioenen, met name: (1) Kristien Van Halewijck, zwemmen; (2) Nadine Coppieters, redden; (3) Tony Van Haver, sierduiken.

Belgisch (103 km), zelfs het Europees en Wereldrecord (144 km) werden verpulverd. Wat de kampioenen en recordhouders betreft moeten we ons hier beperken tot de namen in onze 'nationale' galerij.

Kampioenenpalmares:

Jeugdkampioenen: Walter Daelman, Rudi Smet, Marianne Cordeel, Luc Bal, Bea Praet, Annemie Van Puymbrouck, Martine Verbreyt, Guido Maes, Kristien Van Halewijck, Dirk Breusegem, Dirk Van Himste, Koen De Corte, Nathalie De Vijlder, Bart De Corte, Jan De Maesschalck, Inge De Vijlder, Ann Boon, Dirk Nobels, Sandra De Sniijders, Kathy De Witte, Annick Van Remoortere, Britt Deck, Kristof Van Overloop, Sabine Van Dosselaer en Emily Vavourakis.

Naast deze individuele kampioenen noteert WZK nog in estafetteverband de kampioens-titels:

bij de meisjes: Annemie Van Puymbrouck, Eliane en Annelie Heynderickx, Hilde Schelfaut, Christine Smet, Bea Praet, Christiane Thibaut, Nadine Van Hoylandt, Betty en An De Volder, Martine De Puyseleir, Kristien Van Halewijck, Margot Van Roo, Marijke Schietekat, An Heynderickx, Sabine Smet, Kristien Boon, Inge De Vijlder, Carine Pauwels, Katrijn Beck, Nadine Daelman, Sabine Van Dosselaer, Ann Boon, Annick Van Remoortere, Petra Mertens en Marleen Van Bocklandt.

bij de jongens: Rudi Smet, Luc Van Landeghem, Luc Bal, Jan Buytaert, Yvan Raes, Jean-Pierre Duportail, Patrick Thyssen, Marc

Eggermont, Gerrit Martens, Patrick Van Broeck, Luc De Block, Walter Boodts, Paul Milants, Guido Maes, Luc Heynderickx, Bert Schietekat en Dirk Van Himste.

Meerdere van deze jeugdkampioenen vestigden meteen een nationaal jeugdrecord: Bea Praet, Annemie Van Puymbrouck, Gudrun en Kristien Van Halewijck, Martine Verbreyt, Guido Maes, Dirk Breusegem, Dirk Van Himste, Jan De Maesschalck, Ann Boon, Kathy De Witte en Emily Vavourakis.

Vlaamse kampioenen werden Ann Boon, Sabine Van Dosselaer en Maaïke Thierens.

Belgische seniores kampioenen telt WZK met Kristien Van Halewijck, Ann Boon, Sabine Van Dosselaer, Annick Van Remoortere en Davy Herremans. Zelfs schreven drie WZK-ers hun naam op de nationale record-tabel: Bea Praet, Hilde Schelfaut en Kristien Van Halewijck.

In de galerij van de nationale kampioenen horen ook nog drie 'winterkampioenen' thuis: Ann Boon, Sabine Van Dosselaer en David Roels.

In hun specifieke categorie wonnen Greet Penneman en Elly Van Osselaere de titel bij de 'Hardhorenden'.

Tenslotte telt WZK ook een aantal nationale 'masterkampioenen' met Mieke Smet, Hilde Schelfaut, Denise Verbraecken, Firmin De Beule en André Van Landeghem.

2002 was voor WZK een topjaar met liefst 25 nationale titels ...

Vereremering

StZV-WZK kwam herhaaldelijk in aanmerking voor een stedelijk eremerk:

1961: Albert CLEYMAN, stichter voorzitter StZV

1974: Wase Zwemkring: gouden jubileum ZND-StZV-WZK

1979: Willy VAN MELE om zijn Schelde-overtochten

1981: Tony VAN HAVERE: 25ste nationale titel sierduiken

1984: André VAN LANDEGHEM: 25 jaar bestuursmandaat als mede-stichter en voorzitter-trainer

1999: Mieke SMET: om haar nationale en Europese prestaties

2001: Gouden medaille van de Minister van Cultuur om vrijwilligerswerk: André VAN LANDEGHEM, Eric VANDERMEULEN, Edith VAN PUYMBROUCK, Freddy HOSTE, Rudy VAN MIEGHEM en Walter DAELMAN.

Voorzitters van de Wase Zwemkring:
boven: Mevrouw Van Puymbrouck – Kompier, Tony Van Puymbrouck,
onder: Jan Braekman, André Van Landeghem.

HERMES BBC ALS BELL'S CAFE TOT IN TWEEDE NATIONALE

Etienne DE MEESTER

STICHTING

Vaak zijn sportclubs, vooral in basket- en volleybal, ontstaan in schoolverband. Dat was ook het geval met basketbalclub Hermes. Op 10 oktober 1947 werd in het Koninklijk Atheneum te Sint-Niklaas in de schoot van de sportafdeling "Be Quick" onder leiding van Odilon Mets (leraar lichamelijke opvoeding) een sectie basketbal opgericht. Spoedig ontstond er een samenwerking met de pas opgerichte Vriendenkring der Oud-Atheneumstudenten (VKOA). Die samenwerking leidde op 24 juni 1948 tot de officiële oprichting van Hermes Basketbalclub. Omdat de meeste spelers uit de economische studierichting kwamen kozen zij voor de naam Hermes, wat god van de handelaars betekent. Voorzitter Louis Stremes en secretaris-penningmeester R. De Vleeschouwer namen de leiding in handen. Andere namen uit de stichtingsperiode waren Louis De Bruyne, E. Hofman en Marcel De Meester. Aanvankelijk speelde de ploeg in witte shirt en groene broek op de speelplaats van de stedelijke academie in de R. Van Britsomstraat. Tot de kern van de allereerste ploeg behoorden: A. Poppe, F. Van Overloop, A. Bruwiere, Stremes, R. Van den Bosch, A. De Cock en M. Bonte. De aansluiting bij de Koninklijke Belgische Basketbalbond (KBBB) verliep niet zonder

problemen. Eerst namen enkele bestuursleden ontslag omwille van de roep voor deelname aan de officiële competitie. Daarna ontstond een nieuw conflict bij het voorstel om te fusioneren met de andere Sint-Niklase basketbalclubs. Hermes besloot zijn eigen weg te gaan en sloot officieel aan bij de KBBB op 12 juni 1950 met stamnummer 0530.

EEN SUCCESRIJKE START

In het seizoen 1950-51 startte Hermes schitterend in de regionale afdeling. Het speelde kampioen waardoor het promoveerde naar tweede provinciale. Van bij het begin beschikte de vereniging ook over een kadetten- en een scholierenploeg.

Voor de competitie 1953-54 verhuisde groen-wit naar de speelplaats van de humaniora van het Koninklijk Atheneum aan de Parklaan. Onenigheid met de schooldirectie zorgde ervoor dat de eerste ploeg in 1956 uitweek naar de terreinen van het stedelijk sportcomplex.

Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan in 1957, mochten de Sint-Niklazenaars hun tweede kampioentitel vieren. Doch na één jaar vierde nationale daalden ze terug naar tweede provinciale waar ze van 1958 tot 1963 een vaste waarde bleven. Vanaf die periode verwaterde de relatie met de

De ploeg van Hermes rond 1960 op het buitenplein van "De Witte Molen" met heel wat bekende namen: staande v.l.n.r. Willy De Graeve, Hugo Brioen, Karel Van Landeghem, Peter De Wulf, Eric Dieleman, Gilbert Bruggeman, Willy Van Lombergen en Marcel De Meester; zittend v.l.n.r. Roger Van den Bosch, Hector Boes, Louis De Bruyne, Etienne Hofman en Theo Naechtegael.

Hermes veroverde op 2 mei 1972 de Beker van Oost-Vlaanderen met Dirk Bonnaerens († 2003), Dirk Van Britsom, François Meyfroid, William Verhulst, Thierry De Block, Etienne Moorthamer, Paul Raes, Willy Verbraecken, Karel De Block, Jozef Van Overloop (afgevaardigde) en Marc Van Steenlant.

Vriendenkring. Vooral het feit dat enkel oud-leerlingen tot die Vriendenkring (waarvan Hermes deel uitmaakte) konden behoren, bleek niet houdbaar.

Een nieuwe terreinwisseling, nu naar de Molendreef te Sint-Niklaas, gebeurde in 1960. Daar vierde Hermes zijn derde titel zodat het weer in vierde nationale mocht aantreden. Maar de geschiedenis herhaalde zich want na één jaar tuimelde de eerste ploeg naar de pas opgerichte eerste provinciale. Op bestuurlijk vlak kwam er een kentering in 1962 toen Marcel De Meester secretaris en Omer Van Hecke voorzitter werden. Zij maakten opnieuw werk van de jeugdrecrute-

ring en oogstten onmiddellijk succes in 1963 door het behalen van de vierde titel in het bestaan van de club. Het seizoen daarna was eveneens bloeiend. De inrichting van hun eerste tornooi, de uitgave van een eigen clubblad, het eerste Sinterklaasfeest en de oprichting van een supportersclub zorgden voor een drukke jaarwerking. Daarenboven verstevigden weerom de banden met de VKOAS. Van 1963 tot 1969 speelde Hermes in vierde nationale. Na een achtste plaats in 1964, een tweede in 1965, een derde in 1966, een negende in 1967 en in 1968, volgde met een elfde plaats in 1969 een nieuwe terugval. Dit was vooral te wijten aan het vertrek van spe-

Eind van de jaren '70 bestond de ploeg uit (boven v.l.n.r.) Hugo De Keyser, Gilbert Aertgeers, Paul D'Hooghe, Willy Oelbrandt, Etienne Moorthamer, (onder v.l.n.r.) Frank De Coninck, Thierry De Block, Rudy Verdonck, William Verhulst, Roger De Daele en Marc Cogen. Links staat voorzitter Weyers (architect) en rechts trainer Louis de Bruyne.

lers als Dieleman, Bruggeman en De Wulf, later gevolgd door Van Lombergen en Engels. De jeugdige opvolgers hadden wel veel talent en inzet maar misten de nodige ervaring om de degradatie te vermijden.

DE BREUK MET DE VRIENDENKRING

Ook financieel zat de vereniging aan de grond waardoor het onmogelijk was het goede jeugdbeleid (één van hun statutaire opdrachten) verder te zetten. De club was nog altijd een onderdeel van de Vriendenkring maar de steun bleef beperkt tot materiële zaken. Het voortbestaan hing aan een zijden draadje. Dank zij J. Van Steenlant (handelaar) en erevoorzitter J. De Cock (aannemer en schepen) konden de verplaatsingskosten van de jeugdpluogen gedekt worden.

Een ogenschijnlijk détail, het niet vermelden van de naam VKOAS op de aankondiging van het jaarlijks bal, was de spreekwoordelijke "druppel". Hermes werd uitgesloten en moest voortaan zijn eigen weg gaan.

Na het aantrekken van G. Neirinckx als erevoorzitter veranderde de bestuurlijke vorm naar een vzw in 1970. Het hoofdbestuur bestond, naast de nieuwe erevoorzitter, uit: voorzitter G. Badts, de ondervoorzitters J. Van Steenlant en Omer Van Hecke, secretaris Marcel De Meester en penningmeester E. Hofman.

Hermes, versterkt met E. Moorthamer, P. Meyfroid en D. Schelfaut, was klaar voor een nieuwe start. Het verhuisde definitief naar de stedelijke sporthal "De Witte Molen".

OP NAAR DERDE NATIONALE

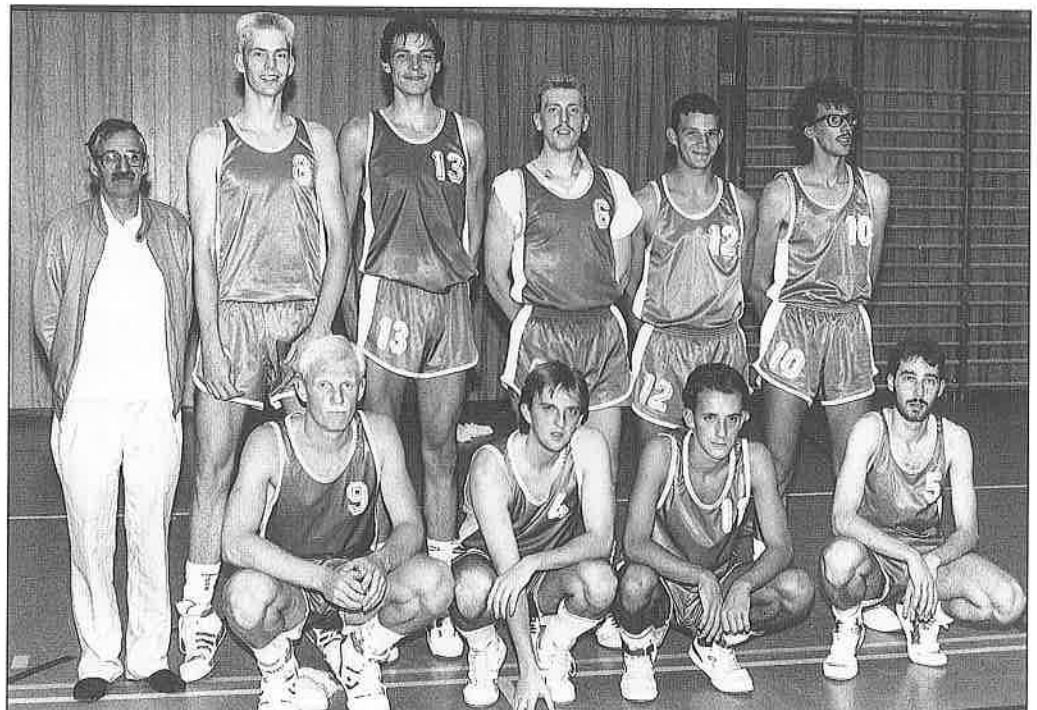
Na een verblijf van twee jaar in eerste provinciale, veroverden de groen-witten (versterkt met T. De Bock) met een nieuwe titel hun plaats in vierde nationale.

Architect F. Weyers volgde G. Badts op als voorzitter. De club bleef zoveel als mogelijk trouw aan het opstellen van eigen spelers. Er werd besloten om ook de recreatieve toer op te gaan.

Onderafdeling "De Graanmaat" startte immers in de Antwerpse Vereniging Van Vriendenclubs (AVVV). Met een eigen bestuur, bestaande uit voorzitter R. De Witte, secretaris T. Nachtegael en penningmeester E. Hofman functioneerde de "De Graanmaat" zelfstandig tot het ophield te bestaan in 1977. Het kende een opflakking onder de naam "Obrito" met voorzitter N. Colpaert en secretaris W. De Vrij.

Na een reeks zorgeloze seizoenen: derde in 1972, achtste in 1973, zevende in 1974, derde in 1976, ging in 1977 een droom in vervulling. Hermes BBC stootte voor het eerst in zijn bestaan door naar derde nationale. Op 30 april 1977 ontving de club van het Oost-Vlaams Olympisch Comité een herinneringsplakket voor de behaalde titel maar ook in het bijzonder voor hun jeugdopleiding én het opstellen van eigen spelers. Dit was vooral het werk van twee voortrekkers: Marcel De Meester en Louis De Bruyne.

Tijdens het verblijf in derde nationale wisselde de ploeg voortdurend van trainer doch viel steeds terug op "Hermesproduct" Louis

Midden de jaren '80 trainde Louis De Bruyne weerom Hermes. Naast hem staan Michaël Buysse, Alex Van der Meulen, Wolf Bruggen, Jimmy De Bruyne en Van den Eynde. Zittend bemerkten we Filip Kocklenberg, Alain Van Goethem, Ronny Van Naemen en Peter Lintacker.

De ploeg uit de periode van "Bell's Café":

- boven v.l.n.r. Mark De Bondt, Gilbert Bruggeman, Raymond Van den Elsen, Steven Smet, Karel Van Landeghem, Gerry Verhulst, Anthony Thomas, Hugo Coenen en Sylvain Deprez,

- onder v.l.n.r. Chris De Vleeschouwer, Wim Van Hecke, Tom de Witte, Adam Coulibaly, Filip De Schepper, Wim Gillis en David De Prouw.

De Bruyne. Hij slaagde erin, dank zij een overwinning in de testwedstrijd tegen Rubo Niel (88-85), in 1979 het behoud te verzekeren. In die periode leverde de "Hermes All Stars basketbalschool" uitstekend werk.

Vanaf 1980 sloeg het bestuur een andere weg in. Grotere sponsors werden binnengehaald, de activiteiten op de transfertmarkt groeiden. Er ontstond zelfs een samenwerking op organisatorisch en sportief vlak met "Bertino" uit Sint-Niklaas. Beide clubs behielden wel hun eigenheid en autonomie. In het bestuur verschenen andere namen: W. Vercruyssen als erevoorzitter, E. Dieleman als penningmeester. In 1984 zorgde de oprichting van een damesploeg voor sportieve uitbreiding.

Na zes jaar derde nationale degradeerde Hermes BBC in 1983. Meteen het begin van een wispelturige periode op sportief vlak. Na twee jaar vierde nationale (1984 en 85), evenveel jaren derde nationale (1986-87), weerom drie jaar vierde nationale (1988-89-90), volgden twee jaar eerste provinciale (1991-92). Als tweede gerangschikte klommen de groen-witten in 1992 toch naar vierde nationale. Aan het einde van het volgende seizoen wonnen ze de eindronde zodat ze hun plaats in derde heroverden.

Ondertussen voltrok zich op 5 juni 1987 een zakelijk basketbalhuwelijk. Hermes, dat de beste spelers had, fuseerde met Waasland dat een uitgebreider bestuur bezat en wel aan geld kon geraken. Het financiële opzet lukte onvoldoende zodat na veel juridisch getouwtrek in 1989 de scheiding volgde.

ALS BELL'S CAFÉ NAAR ROEMLOOS EINDE IN TWEEDE NATIONALE

In 1991 stond de club als BBC Bell's Café in eerste provinciale. Op vijf jaar tijd promoveerde de club driemaal tot in tweede nationale. Daar hielden de spelers het vol tot in 1997, maar in het volgende seizoen 1997-98, kon de degradatie naar derde nationale niet worden vermeden.

De hoofdoorzaak was het uiteenvallen van de geduldig opgebouwde ploeg met eigen spelers door het arrest Bosman. Hierdoor vielen de transfertinkomsten weg en werd de club afhankelijk van sponsorgelden. Toen die verminderden geraakte de basketbalclub in financiële problemen zodat het bestuur na een moeilijk laatste seizoen in 2000 oordeelde dat het tijd was om te stoppen. Tot dit bestuur behoorden Karel Van Landeghem (voorzitter), Sylvain Deprez (ondervoorzitter), Dominique Debbaut (secretaris), Jenny Windey (penningmeester) en Gilbert Bruggeman (bestuurslid).

Voorzitters: L. Stremes (1948-1949), R. Wostyn (1949-1959), H. Brioen (1959-1961), O. Van Hecke (1961-1970), G. Badts (1970-1971), F. Weyers (1971-1988), Van den Eynde (1988-1989) en K. Van Landeghem (1989-2000).

Secretarissen: R. De Vleeschouwer, A. Van Overloop, mej. J. D'Haeyer, mevr. Heyndricks, mej. J. Schijvenaars, R. Bontinck, M. De Meester, T. De Bock, mevr. A. Foubert, A. Wauman, J. Lintacker, O. Van Hecke, C. Witsel en D. Debbaut.

DE GESCHIEDENIS VAN KRACHT EN GEDULD

Johan HEIRBAUT

UIT ELKAAR DOORHEEN EEN NIEUWETIJD (1945 -1967)

Kracht en Geduld was heelhuids doorheen de tweede wereldoorlog gekomen. Voorzitter Augustin Hebbinckuys kon rekenen op enkele naaste medewerkers : proost De Decker, de ondervoorzitters Alfons De Wolf en Eugenie De Gendt, secretarissen Pierre Thierens en Agnes De Bruyne en de beide turnleiders, Florimond Dua en juffrouw Blondine Temmerman.

De juffers zagen hun aantal leden stijgen tot bijna 150. Bij de turners daarentegen had men het moeilijk. Door de doorbraak van moderne sporten verloor de turnsport nu definitief haar eersteplansrol voor jongens.

De eerste naoorlogse jaren waren zeer succesvol. De turnsters werden vaak gevraagd voor gymnastiek- en balletoptredens. Ze wonnen in 1948 op het bondsfeest te Turnhout de fel begeerde Koningsprijs. Er kon opnieuw een mannenploeg worden gevormd, die eveneens werd uitgestuurd voor demonstraties en wedstrijden. Eén van hen, Florent Dullaert, behaalde in de winter van 1948, op de individuele bondskamp te Sint-Niklaas de tweede plaats. Enkel door een dubieus toegekende 10-puntenscore op de paardsprong kon zijn tegenstrever de KG-gymnast nipt verslaan.

Eind 1948 raakte Kracht en Geduld in een prangende crisis. De juffers wensten een

afzonderlijk bestuur op te richten. Zij werden daarbij gesterkt door de pas gestichte "Katholieke Oost-Vlaamse Turnkring voor Meisjes", waarvan overigens juffrouw Blondine was verkozen tot eerste voorzitter. Eerst wilden de heren van geen afscheiding weten, maar uiteindelijk werd men het eens – vermoedelijk door toedoen van de proost – over een compromis-oplossing. Vanaf 1949 kreeg de turnkring onder een koepel een bestuur voor de heren en jongens en een bestuur voor juffers en meisjes. De 36-jarige juffrouw Madeleine Poppe werd voorzitter en Augustin Hebbinckuys werd algemeen, overkoepelend voorzitter.

De jaren '50 en '60

Het turnen in groep bleef de enige discipline waar de juffers zich op toeleegden. "Hoofddoel is en blijft de lichamelijke opvoeding", zou juffrouw Blondine in een kranteninterview verklaren. "Zeker geen sterren maken die de anderen overvleugelen". De juffersafdeling van Kracht en Geduld ontwikkelde zich tot één van de meest toonaangevende formaties op gouv- en bondsfeesten. In de periode tot 1967 zou zij nog zevenmaal met de Koningsprijs naar huis komen. Ook de speciale prijs van "Orde en Tucht" ging zelden uit haar handen. De meisjes en juffers van Kracht en Geduld waren de elitetroepen die prat gingen op hun smetteloze verschijning en hun kracht putten uit een enthousiaste motivatie. Uitstappen en feestjes verstevigden de groepsmentaliteit. De trip naar het Duitse

De juffers demonstreren hun stokoefening op de viering van 25 jaar juffersafdeling in 1946.

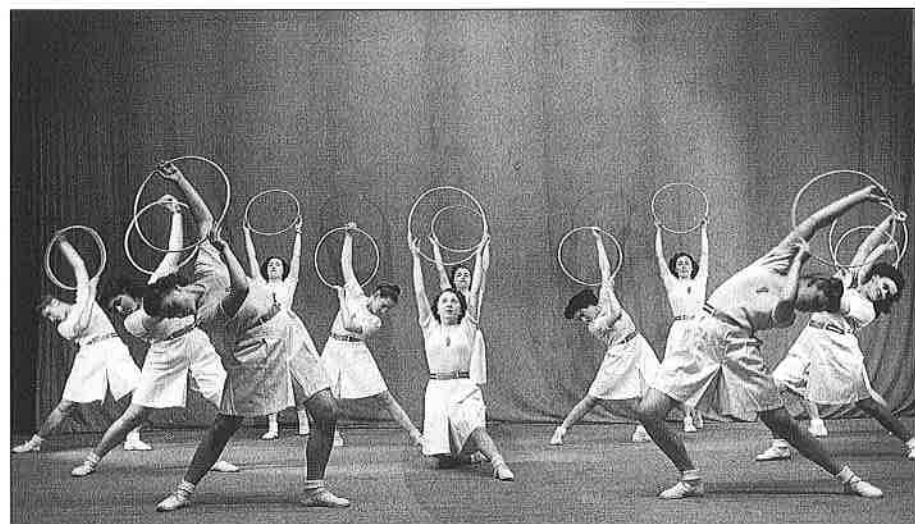

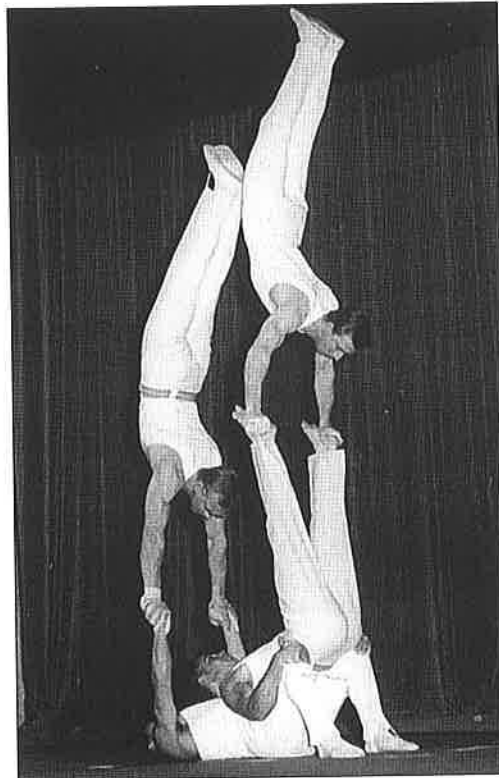
Florent Dullaert springt over het paard op het bondskampioenschap 1948 in Sint-Niklaas.

Leider Florimond Dua met zijn leerlingen tijdens een optocht langs de Grote Markt van Sint-Niklaas begin jaren '50. Naast hem de latere clowneske acrobaat Robic Beeckman, daarachter Stijn Maes.

Juffers met hoepels op de scène van het Scalafeest in de stadsschouwburg in 1952. Uiterst rechts Simonne Brijssinck.

Acrobatische combinatie met vier puikgymnasten midden jaren '50. Onder: Aimé Godts. Bovenliggend: Guido Collier. Handstand laag: Marcel Van den Berghen. Handstand hoog: André De Winter.

Bad Neuenahr in 1956 leeft tot vandaag nog verder in de herinnering.

Bij de turners onderhield men de traditie van enerzijds individueel toestelwerk en anderzijds gezamenlijke oefeningen. De resultaten van groepsleider Florimond Dua kenden hoogten en laagten. Als uitschieter noteren wij de eerste plaats van de grote leden op het bondsfeest 1952 te Mechelen. Aimé Godts en André De Winter waren nu de sterkste gymnasten. Zij werden 's zondagsmorgens samen met ondermeer Marcel Van den

Berghen en Guido Collier opgeleid door ouwe getrouwe Jozef Verhulst.

Het jaarlijkse "Scalafeest" in de stadsschouwburg bleef een hoogtepunt voor de club. Hier werkten beide afdelingen telkens een gezamenlijk programma uit. De balletten bleven het goed doen. Het waren nu creaties van Maria Collier. Bij de turners diende zich een nieuwe generatie lichtacrobaten aan, kerels met een zekere affectie voor circuspektakel. Het Scalafeest won hierdoor aan afwisseling en werd een boeiende variétés-show.

Enkele data op een rijtje :

- 16 en 17 juni 1949 : de juffersafdeling organiseert het groot "Internationaal en Intergouw Turnfeest". "Geen feest heeft in de na-oorlogse periode zoveel belangstelling gewekt, geen plechtigheid van grote omvang heeft ooit in Vlaams België zulke glansrijke hoogtepunten geschonken (...)", schreef de Borgerhoutse turnkring Antverpia hierover,
- 1952 : de herenafdeling sticht een groep veteranen,
- 13 en 14 juli 1957 : de herenafdeling organiseert op het sportterrein aan De Witte Molen het "Nationaal en Internationaal Turnfeest" ter gelegenheid van 60 jaar KG,
- 1960: de juffersafdeling richt een trommelkorps op,
- 14 mei 1961 : de juffersafdeling ontvangt 84 turnkringen voor het 15de bondsfeest met slotvoorstelling op het voetbalplein van Sportkring,
- 1965 : de juffers richten een damesafdeling op, waarvan eerst juffrouw Blondine maar kort daarna juffrouw Simonne Brijssinck de lesgeefster wordt; juffrouw Blondine ontvangt de stedelijke Prijs voor Sportverdiensde.

De "voorbereidende sectie" met leidster Simonne Brijssinck op het gouwfeest in 1963. Let op de typische "pofbroeken".

Meisjes in een modern jasje tijdens het Scalafeest 1966

EEN TIJDPERK VAN KOMEN EN GAAN (1967 – 1979)

Deze 13-jarige periode stond voor Kracht en Geduld in het teken van belangrijke veranderingen, deels omwille van de gevorderde leeftijd van een hele generatie leidinggevendenden in de club, deels ook ingegeven door allerlei maatschappelijke evoluties, waaronder de opkomst van de sportieve recreatie en de vrijgevochten jongerencultuur...

Algemeen voorzitter Hebbinckys gaf in '67 de fakkel door aan Albert Hertsens, die verder enkel het herenbestuur zou leiden. De 20-jarige André Van de Walle was ondertussen aangeduid als lesgever van de jongenscadetten. In 1970 – na een tijdsspanne van 47 jaar hoofdleiding – achtte juffrouw Blondine de tijd gekomen om het roer door te geven aan Lutgarde Rigaux. Groepsgymnastiek bleef voor de jongedames de eerste opdracht. Tussen 1968 en 1975 wonnen zij nog eens vijf koningsprijzen. In 1969 werd de nieuwe discipline "klassiek ballet" ingericht met als lesgeefster Rina Barbier van het Stedelijk Instituut voor Ballet van Antwerpen. Het aantal vrouwelijke leden nam jaar na jaar toe. De jongens kregen nog meer concurrentie te verduren, niet enkel van andere, moderne sporten, maar ook van enkele succesvolle jonge turnclubs uit de regio. Het ledenaantal slonk, vooral bij de turners boven de leeftijd van 15 jaar. Slechts enkele jonge gymnasten werden opgeleid voor individuele wedstrijden. Voor de scalafeesten in het begin van de jaren '70 moest men een beroep doen op speciale gasten om de attractiviteit te verhogen, ondermeer op de evenwichtskunstenaars Verstraete.

Tweede weg en zoeken naar verjonging
Het herenbestuur richtte in 1968 de "tweede weg" op. Het was een speciale groep – naar

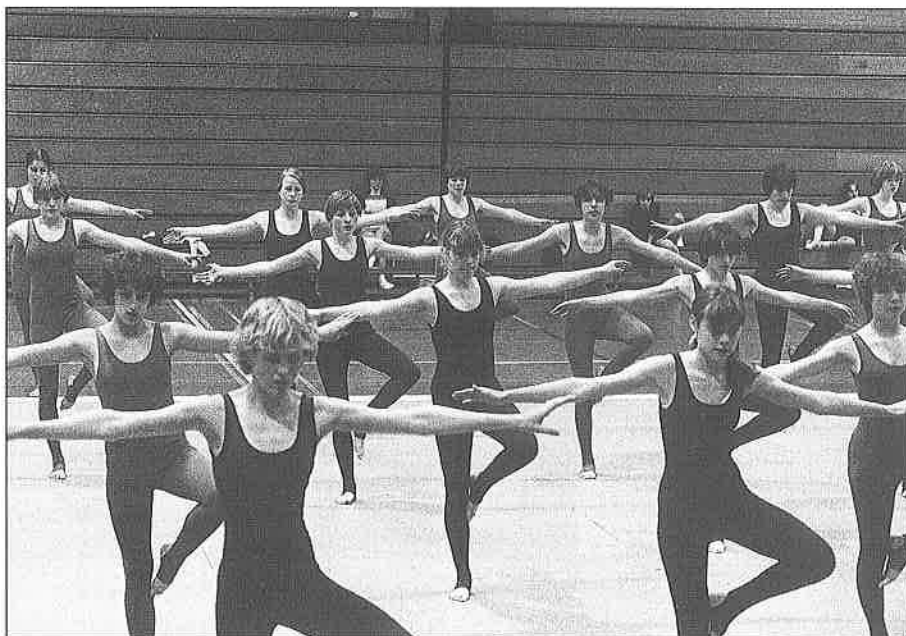
Duits voorbeeld - voor fitheidsgymnastiek, bestemd voor volwassenen die voorheen weinig of nooit geturnd hadden. Leider Florimond nam ook deze groep voor zijn rekening. In 1973 deed de minitrampoline zijn intrede in KG, een modern toestel dat de jeugd bijzonder aansprak. Bij de juffers werd in 1977 Leen Verbraeken de nieuwe hoofdleidster. Het groepsturnen zou er nu verder evolueren naar ritmische jazzgymnastiek.

Een jaar later stelde het herenbestuur turner Johan Heirbaut, op dat ogenblik tweedejaarsstudent lichamelijke opvoeding, aan als nieu-

Foto van juffrouw Blondine Temmerman ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de juffersafdeling in 1971. Zij was van 1923 tot 1970 – 47 jaar lang - de onbetwiste hoofdturnleidster van KG. Tevens vervulde zij van 1948 tot 1971 de functie van gouvvoorzitster.

Jazzoefening van de juffers in 1981

we hoofdtrainer. Nog eens vier andere jeugdtrainers kwamen in dienst. Florimond Dua, na een carrière van 39 jaar algemeen leiderschap, behield de leiding over veteranen en tweede weg.

Wissel aan het hoofd van de juffersafdeling

Met nauwelijks vier maanden verschil overleden in 1979 bestuurster Eugenie De Gendt en gewezen hoofdleidster Blondine Temmerman. Ontmoedigd door dit dubbele verlies op korte tijd dienden de juffrouwen Madeleine Poppe, voorzitter, en Elsa Verwimp, secretaresse, hun ontslag in. Zij werden opgevolgd door Lea Collier als voorzitter, Marie-Thérèse Baert als ondervoorzitter en Simonne Brijssinck als secretaresse.

VERNIEUWINGSDRANG (1980 - 1986)

Onder impuls van voorzitter Lea Collier en dankzij de medewerking van heel wat vrijwilligers, kreeg de bijna 70-jarige turnzaal in augustus 1980 een grondige opknapbeurt. Deze ingrijpende operatie was de eerste van een reeks nieuwigheden en omwentelingen binnen de club. Sommige waren het logische gevolg van de tijdsgeest die zich aandienende, andere waren wellicht te wijten aan een onstuitbare drang naar verandering.

Besturen en trainers:

- in 1981 wordt Paul De Corte de nieuwe voorzitter van de jongens- en herenafdeling;
- André Van de Walle wordt ondervoorzitter,
- Florimond Dua wordt in 1983 als leider van

de "tweede weg" vervangen door Romain Beeckman,

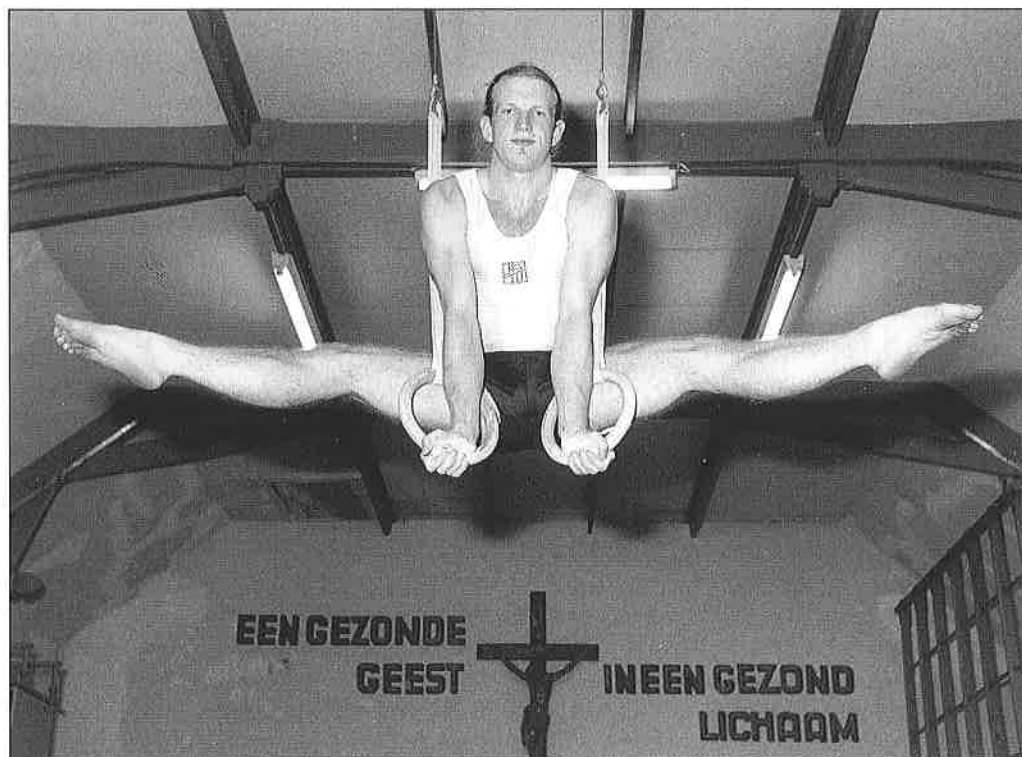
- eind 1983 dient voorzitter Lea Collier na een beleidsmatig meningsverschil haar ontslag in als voorzitter;
- in 1984 scheuren de heren-veteranen zich af met hun leider Florimond en stichten in de Sint-Rochusschool "De Vooruitstrevende Turners",
- begin 1986 wordt Emmy De Decker de nieuwe voorzitter.

Disciplines:

- in 1980 gaat het toestelturnen voor meisjes van start,
- in 1981 bieden de juffers voor het eerst kleuterturnen en jazzballet aan,
- in 1984 verschijnt "gematigd turnen" voor dames 50-plus op het programma,
- in 1986 wordt de "tweede weg" ontubbeld in "fitnessgym" en "sportgym".

Initiatieven allerhande:

- aparte trainingen voor wedstrijdturners, wat tot goede resultaten leidt op de nationale jeugdkampioenschappen,
- de sedert 1980 ingevoerde jaarlijkse "Turntest" voor jongens en meisjes,
- vier turngala's in samenwerking met de andere Sint-Niklase turnclubs tussen 1978 en 1984,
- het eerste gemengde (tot dan toe taboe in KG) optreden van KG-turners en -turnsters tijdens het scalafeest van 1985,
- inrichting in 1986 van een kleine clubbar, "t Alleeken", op de overloop naar de turnzaal.

Hans Gyselinck in spreidhoeksteun aan de ringen, achteraan in de historische turnzaal van KG (1997). Hans bracht het in 1992 tot vice-nationaal juniorekampioen in de Katholieke Turnbond.

ALS GRONDEIGENAAR EN EEUWELING NAAR EEN NIEUW MILLENNIUM (1987 - 1999)

In het najaar van 1987 verkocht de vzw Katholieke Werken der Parochie van de Heiligen Nikolaas (de dekenij zeg maar) haar volledige site aan de Klein-Hulststraat, waarop zich sedert 1911 o.a. de lokalen van Kracht en Geduld bevonden. De ondertussen opgerichte vzw Kracht en Geduld, met als voorzitter Paul De Corte, kon de helft van de site aankopen en kon het resterende deel van haar accommodatie verder in huur nemen. Deze nieuwe situatie bracht binnen Kracht en Geduld een niet te stuiten dynamiek tot stand. Dit resulteerde in een hele reeks restauraties aan de oude infrastructuur en in 1993 in een opnieuw samensmelten van de twee turnafdelingen die gedurende ongeveer 45 jaar een apart bestuur hadden gekend. Emilienne Suy – De Decker werd de eerste algemene voorzitter van de herboren turnkring. In september 1994 werd zij opgevolgd door André Milliau.

Tal van nieuwe initiatieven kwamen tot stand. We sommen er enkele op : in 1988 het clubblad "t Kageeken", in 1990 "Springtime", de grote lentevoorstelling in sporthal De Witte Molen, in 1993 "De 24 uren van Kracht en Geduld" ten voordele van de clubkas, in 1996 de "Jamás", een turnafdeling voor jongeren met een handicap, in 1998 een afdeling rope skipping, in 1999 een afdeling tai ji...

Kracht en Geduld boekte ook mooie sportieve resultaten. Vermelden wij uit die periode vooral turner Hans Gyselinck die er in 1992 in slaagde om vice-Belgisch juniorekampioen te worden in het Katholiek Turnverbond. Verder ook de eerste individuele medailles voor de meisjes-gymnasten en voor leden van de Jamás op hun "Special Olympics".

Het weekend van 27 en 28 september 1997 stond helemaal in het teken van KG's eeuwfeest met een optreden op de Grote Markt als blikvanger.

WERKEN AAN DE TOEKOMST (2000 - 2003)

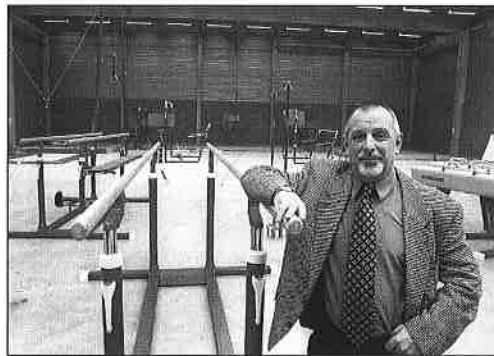
In de zomer van 2000 startte een team van noeste vrijwilligers met een zeer ambitieus moderniseringsproces dat tot de dag van vandaag nog doorloopt. In de enkele voorbije jaren onderging de oude infrastructuur een ingrijpende face lift, bekostigd met eigen middelen en met subsidies van het stadsbestuur. Het eerste jaar werd de oude feestzaal omgebouwd tot een schitterende polyvalente spiegelzaal met een sfeervolle clubbar. In 2001 kwam de historische turnzaal op de eerste verdieping aan de beurt voor een grondige restauratie. In 2002 volgde dan de bouw van nieuwe kleedkamers met douches. Ondertussen was ook de nieuwe stedelijke turnhal in het sportcentrum De Witte Molen

De 12-jarige Gwendolyn Ongena in 2003: leerlinge aan de topsport-school te Gent en Vlaams kampioene bij de beloften

Huidig voorzitter André Milliau kan niet zonder zijn club.

André Van de Walle, ondervoorzitter van KG, maar ook reeds meer dan 35 jaar lesgever en sinds 1983 afgevaardigde voor de turnsport in de sportraad

geopend, een accommodatie waarvan Kracht en Geduld meteen de grootste gebruiker werd. Niet enkel de selectieploegen trokken daar naartoe, maar ook de nieuw opgerichte afdeling acrogym.

Anno 2003 profileert Kracht en Geduld zich met haar meer dan 700 actieve leden, niet enkel als de grootste sportclub van Sint-Niklaas, maar ook als één van de meest dynamische met een waaier van diverse disciplines. De ploeg van bestuurders, trainers en medewerkers bouwt permanent aan de toekomst van de club.

Paul De Corte ontvangt als voorzitter van KG in 1985 de Prijs voor Sportverdienste uit handen van Burgemeester Paul De Vidts.

De voorzitters van Kracht en Geduld

A. Algemeen en herenbestuur tot 1993 :

1897 – 1913 : Leo De Wolf
 1914 – 1918 : Jozef Van den Hende
 1919 – 1920 : Hector Pincé
 1920 – 1929 : Gerard De Cleene
 1929 – 1939 : Emiel Bruwiere
 1939 – 1967 : Augustin Hebbinckuys
 1967 – 1980 : Albert Hertsens
 1981 – 1987 : Paul De Corte
 1987 – 1989 : Romain Beeckman
 1989 – 1993 : André Milliau

B. Juffersbestuur tot 1993 :

1949 – 1979 : Madeleine Poppe
 1979 – 1983 : Lea Collier
 1986 – 1993 : Emmy De Decker

C. Eenheidsbestuur sedert 1993 :

1994 – 1994 : Emmy De Decker
 1994 - ... : André Milliau.

Stedelijke Prijzen voor Sportverdienste

1965 : Blondine Temmerman
 1973 : Florimond Dua
 1981 : Simonne Brijssinck
 1985 : Paul De Corte.

De meer gedetailleerde geschiedenis van Kracht en Geduld kan u nalezen in het rijkelijk geïllustreerde boek "100 jaar Kracht en Geduld", dat werd uitgegeven in 1997 en dat nog steeds kan worden verkregen in de vereniging.

DE RIDDERLIJKE SCHUTTERSILDE SINT-SEBASTIAAN VAN NIEUWKERKEN

Daniël GRUMIAU

In dit artikel belichten wij de geschiedenis van wellicht de oudste sportvereniging van de gemeente.

Reeds in 1612, ten tijde van de regering van de aartshertogen Albrecht en Isabella, ontving deze gilde het octrooi van haar oprichting. Daardoor kreeg zij het recht om de geliefkoosde sport te beoefenen en "langs 's heeren banen met pijl en boog te gaan en met muziek en vendels door het land te trekken." In 1796 werden de eigendommen van Sint-Sebastiaan door de Fransen verbeurd verklaard en als "zwart goed" verkocht. De maatschappij verdween dan tijdelijk uit de circulatie. Bij Koninklijk Besluit werd ze in 1863 opnieuw opgericht. Het is niet duidelijk wanneer de gilde uiteindelijk werd opgeheven, maar in 1887 is er geen sprake meer van en werd er een nieuwe handboogmaatschappij "De Oude Eendracht" gesticht. Maar dat is een ander verhaal.

In tegenstelling tot de rederijderskamers, waar de pastoor of een andere priester gewoonlijk "hoofdman" was, werd de meier (burgemeester) tot hoofd van de Sint-Sebastiaansgilde verkozen. Als verantwoordelijke voor de "wettelycke gulde" moest hij de eed afleggen in handen van de hoofdbaljuws van Waas en van Gent. Het bestuur van de vereniging trok dan in groot ornaat naar de plaats van afspraak. Ze werden door de "wijzeman" (nar), een tamboer en een vijfelaar vergezeld.

Elk nieuw lid betaalde een vast bedrag. Het jaarlijks lidgeld werd in twee schijven vereffend: het eerste deel op Sint-Sebastiaansdag (20 januari) en de rest tijdens de gildenmaaltijd (juli).

De deken van de gilde hield de boekhouding van de maatschappij bij en om de twee jaar bracht hij op Sint-Sebastiaansdag verslag uit. Dat gebeurde in aanwezigheid van alle gildenbroeders. Het is eigenaardig dat de rekeningen gewoonlijk op een deficit eindigden. De deken moest het tekort zelf voorschieten. Zijn opvolger betaalde hem dat later terug.

HET GILDENLEVEN

Op 't einde van de brede dam die in de Schaliënhuiswegel uitmondt, vormt de kruising met de Nieuwe Wegel nu nog een driehoekig pleintje. Daar werd de eerste "gaaiers" geplaatst. In aloude tijden heette de wijk "de wyck geseyt de riet velders" (de rietvelden), maar veranderde later in de

"Schuttershofwyck". In 1684 werd Pieter Varendonck hoofdman van de Sebastiaansgilde. Hij had in de omgeving verschillende landerijen en vermoedelijk schonk hij perceel 137 aan zijn gilde. Op een wijkkaart van 1686 staat de wip midden op dat perceel getekend.

Het Schuttershof werd met tronken omringd. De ruimte die tijdens de schietingen noodzakelijk was, werd met kastanjes, beuken en abelen afgezoomd. In 1790 werden plannen gesmeed om er een gebouw op te richten.

Verschillende leden confereerden daarover in "den Enghel". Ze dronken een stevig glas op kosten van de maatschappij ... en lieten alles zoals het was. De toestand van de kas was trouwens allesbehalve rooskleurig.

Naast de toetredings- en lidgelden nam de vereniging allerlei initiatieven om de kas te spijsen. Elk jaar werden op Sint-Bavo (1 oktober) de kastanjes en andere noten openbaar verkocht. De grasweide werd verpacht als ligplaats voor het drogen (laven) van het vlas en het gras zelf bracht nog extra op. Om de drie jaar werden de tronken "geschoren" en het "rys" werd samen met de "clattelinghen" van de hoogstammige bomen aan de man gebracht. De dunne twijgen van de kastanjabomen werden door de kuipers gegeerd, want ze waren best geschikt voor het vervaardigen van de tonbanden. Bij het overlijden van een lid betaalden de erfgenamen een zogenaamde "doodsschuld". Deze vergoeding was bestemd om na de begrafenis alle aanwezige gildenbroeders een glas bier aan te bieden.

Het rechteraltaar in de parochiekerk behoorde van oudsher aan Sint-Nicolaas. Na de stichting van de schuttersvereniging werd het op Sint-Sebastiaan overgedragen. Dat gebeurde waarschijnlijk onder impuls van de meierhoofdman, die de patroon van de gilde met een altaar wou vereren. Tot op heden wordt dit altaar bekroond door een groot altaarstuk: "De marteldood van Sint-Sebastiaan". Het zou best kunnen dat dit schilderij door de maatschappij werd aangekocht, maar daar zijn geen schriftelijke bewijzen (meer) van.

Uit het archief blijkt dat de Sint-Sebastiaansgilde mee opstapte in de processie van Beloken Pasen en in de "grote" processie met kermis.

Elk jaar werd de "koningsvogel" geschoten. Dat gebeurde tijdens de grote feestschieting in juli. De "coning op de gaeyfeest" ontving in de XVIIIe eeuw 6 gulden als prijs en hij werd voor een jaar opgenomen in het gildenbestuur. De tamboer, de fiffelaar, een violist en een bassist zorgden voor het nodige animo terwijl de wijzeman het gezelschap aan het lachen bracht. Na de koningsschieting volgde er een speciale feestwedstrijd waarvoor de maatschappij 18 tinnen schotels schonk.

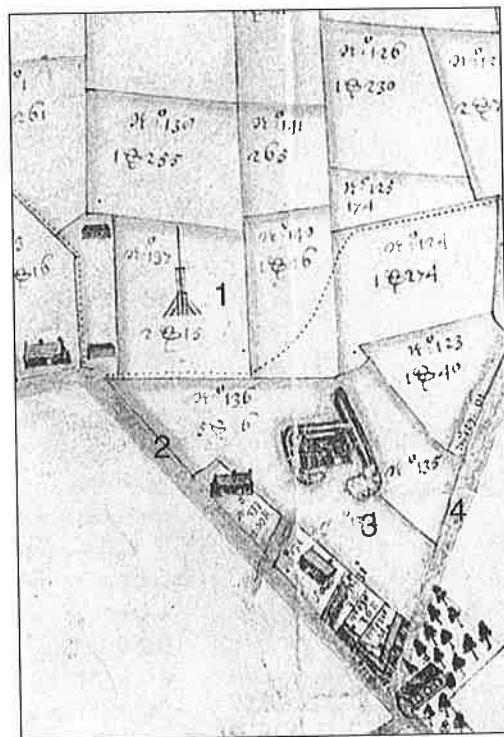
Enkele dagen vooraf werd de "gaeystinghe" (de wip) door een smid en een timmerman vakkundig geplaatst. Dat werkje vergde heel wat behendigheid en lokte de nodige belangstelling. De "vogels" waren toen uit beukenhout gezaagd en in een gaatje stak een hennenuim. In 1788 werden extra kosten gemaakt ter gelegenheid van de inhuldiging van meier Bourgunjon als nieuwe hoofdman. Zoals gebruikelijk werd er een fraaie praalboog opgericht en men verwelkomde hem met "het groot canon".

Op geregelde tijdstippen werden er, net zoals bij de rederijders, luisterrijke landjuwelen ingericht. Er kwamen dan schuttersmaatschappijen uit heel Vlaanderen en Brabant opdagen. In 1756 schreven te Sint-Niklaas 50 verschillende gilden in. Zij droegen allemaal hun kleurrijke uniformen en in de herbergen waar ze logeerden, stak hun standaard of vendel uit. De hoofdmannen droegen kostbare "breuken". Dit gebruik wordt nu nog in de Antwerpse en Limburgse Kempen in ere gehouden.

De schutters van Nieuwkerken die een "vogel" afschoten ontvingen daarvoor een schotel "van rosen thin" en een "silveren salven" (een zilverstuk).

Op de lege wip werd een vogel vol vuurwerk geplaatst en die werd 's avonds, bij het afschieten van vuurpijlen, aangestoken. Alle deelnemers werden op een "treffelyck" middag- en avondmaal vergast en het weergaloos gebeuren werd met een dansfeest afgesloten!

De jaarlijkse Sebastiaansviering en de gildenfeesten duurden respectievelijk twee en vier dagen. Beide feestelijkheden begonnen met een plechtige mis aan het altaar van Sint-Sebastiaan. De maaltijden werden onder de leden herbergiers aanbesteed en aan "den minst doende de naeste" toegewezen. Wegens een zekere naijver trachtten de schutters zeker niet voor de rederijders onder te doen. De speellieden vrolijkten de maaltijden op en een en ander maakte de aanwezigen dorstig. Zo werd in 1789 Pieter Abbeel, de waard van "De Swaene", vergoed voor acht tonnen bier plus 12 gulden wijn voor de "vrije paeren". Dat waren de leden van het bestuur en hun

Het Schuttershof, volgens een wijkkaart van Baud. Speelman, landmeter in 1686.

Uit: *Geschiedenis van Nieuwkerken*. R. Van Goethem. 1. gaaijpers 2. Gijzelstraat 3. herenhoeve van meier Jan Baert 4. Vrasenestraat

echtgenotes! Achteraf vond men de rekening enigszins overdreven, want men nam de nuchtere beslissing dat in het vervolg "raeckende den wyn voor de vrye paeren niet meer als één bouteille voor ieder vry paer de twee daegen in rekening sullen passeren".

Tot slot laten we de namen van enkele hoofdmannen volgen, die in het gemeentelijk archief terug te vinden zijn en blijkbaar thuis horen in de eerste periode:

- Jan Theunissens	+ 1651
- Jan Baert, kapitein en schepen	+ 1674
- Pieter Vaerendonck, Commissaris van Waes	+ 1684
- Baudewijn Vaerendonck, zijn zoon	
- Petrus Van Goethem, capitani nostrae, parochiae, solemniter sepultus est in choro St Annae (KA 9 p. 58)	
- Jan Fr. Van Daele, meier en notaris	+ 1761
- J.B. De Loose, meier	+ 1787
- J. Fr Bourgunjon, meier en notaris	+ 1796

Samen met de rederijderskamer "De Vlasch Blomme" (1545) bracht de oude schuttersgilde kleur in het harde en soms eentonige bestaan van onze voorouders.

DE NIEUWKERKSE BOLDERSMAATSCHAPPIJEN

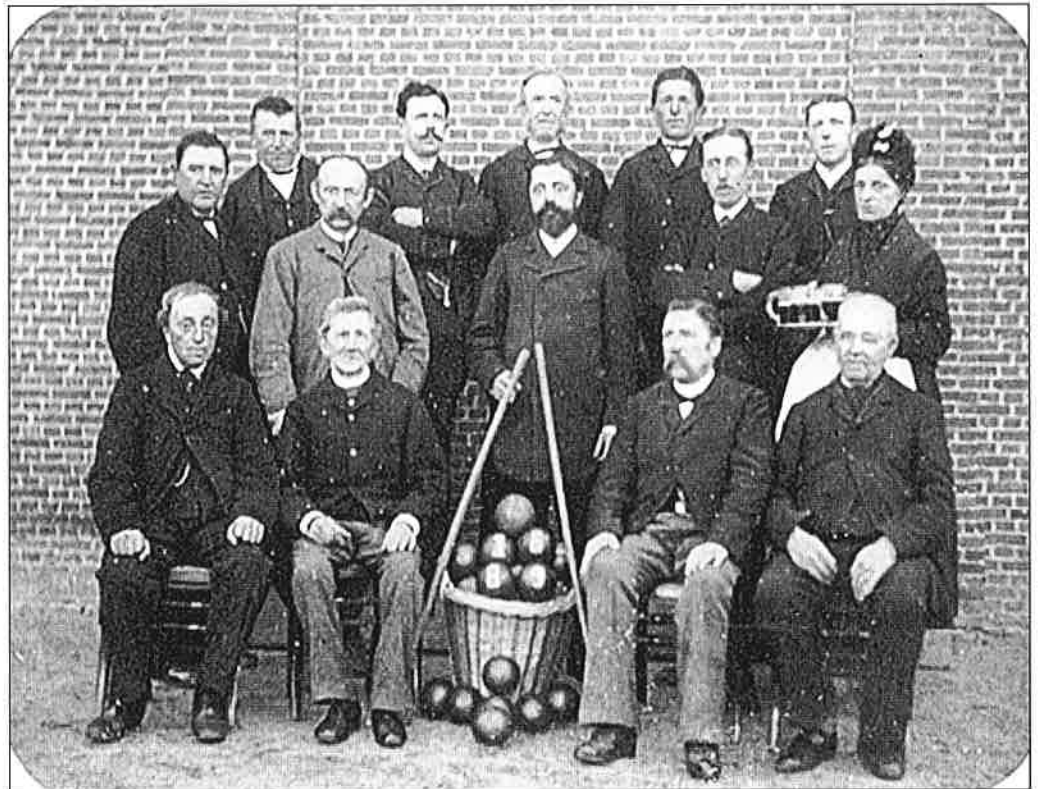
Daniël GRUMIAU

Hierbij een foto uit 1889 waarop de leden van een boldersmaatschappij vereeuwigd werden.

Vermoedelijk bestond ze al vóór 1889. Het lokaal was gevestigd in "De Roos" bij Elisa Van Wolvelaer (Turkijen). De leden poseren fier met alle attributen van deze geliefde volksport. Die werd trouwens in Nieuwkerken veelvuldig beoefend.

In archiefstukken van 1910 worden nog twee verenigingen vernoemd : "De Ware Vrienden" en "Vlaamsch en vry."

PS. : Naast het gewone kegelen, krulbollen en pierbollen speelde men in de afspanningen ook vaak trou-madame, schuiftafel, vogelpik (pikblok) en tritsen (tritsbak).

Boldersmaatschappij in 1889:

zittend v.l.n.r. : Vitalis Van Vlierberghe, Em. Van Snick, Frans De Mulder, Petrus De Malsche, midden v.l.n.r. : Stanislas Massa, schepen Petrus Reyckaert, burgemeester Emeri De Cleene, Dokter A. Buyle, waardin Elisa Van Wolvelaer.

achteraan v.l.n.r. : Em. Verbraecken, Remi Verhofstede, Edward Van Stappen, Aug. Van Wolvelaer, Jos. Verhofstede.

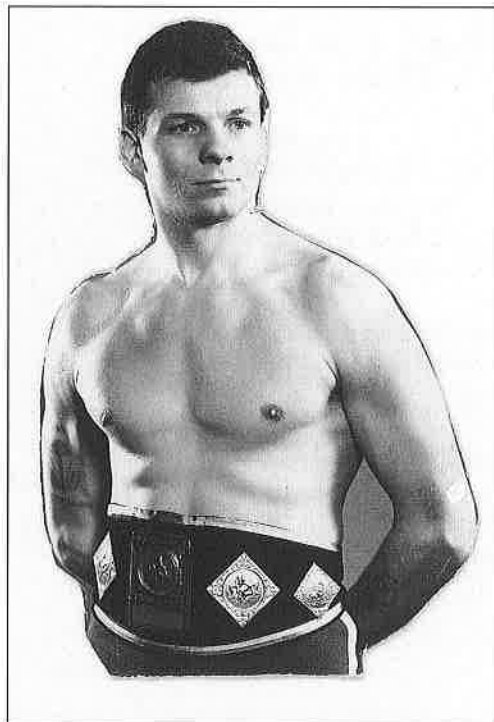
Uit : Geschiedenis van Nieuwkerken. R. Van Goethem.

WORSTELLEN WAS POPULAIR IN SINT-NIKLAAS

Deel 2

Steve WANTE

Etienne Piessens

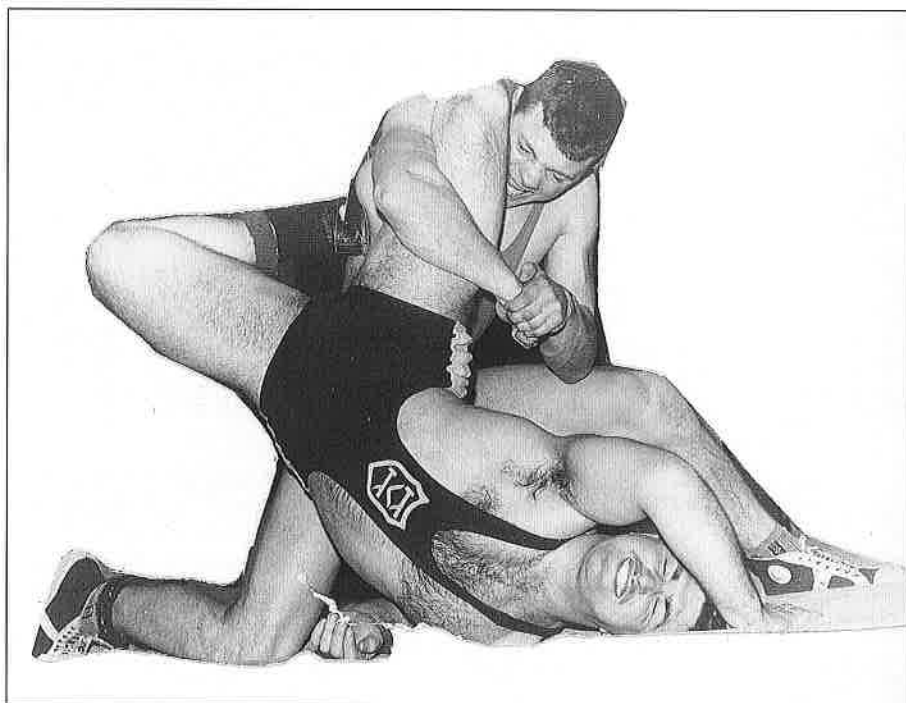
Na het verschijnen van ons laatste nummer kreeg onze redactie een brief van de heer Bert Otté. Hierin wees hij ons erop dat nog een worstelaar de 'Gouden Gordel' had verworven. De persoon in kwestie was ons wel bekend als zijnde een zeer bekwaam worstelaar; doch we hadden geen weet van deze

behaalde titel. Met onze verontschuldigen; ere aan wie ere toekomt volgt hier de sportcarrière van deze 5de 'Gouden Gordel'.

Etienne Piessens (° 8. 11. 1939) (de min. 70 kg klasse) Hij begon als 16-jarige in de club 'Wil en Kunst' die haar lokaal aan de Veldstraat in het café van de 'Rosten' Dierickx had. In dit lokaal hadden ook de gewichtheffers hun stek gevonden. Deze laatsten waren door de waard van het café meer 'ge-waard-eerd' dan de worstelaars. Reden daarvoor was dat ze na de trainingen nogal 'bleven hangen' om hun bicepsen te versterken door menig glas vanaf de toonbank tot aan hun mond te torsen. En in die tijd waren het er nog van 33 cl. Etienne dronk niet zoals bijna alle worstelaars.

Hij nam deel aan de wedstrijden in clubverband waarin hij meestal tot overwinnaar werd uitgeroepen. Na zijn legerdienst in 1958-59 tekende hij bij als beroepssoldaat. In 1961, toen hij in Duitsland was gekazerneerd, won hij daar op 30.04.1961 het kampioenschap van het 'Bezirk (district) Alsfeld'. De medaille op zijn gordel kan er niet om liegen. Andere medailles leren ons dat hij Belgisch kampioen werd in 1965 (te Antwerpen?) in 'Grieks - Romeinse stijl' en in 1969 te Brussel in de 'vrije stijl'.

In 1968 en 1969 werd hij telkens kampioen van Vlaanderen.

Etienne Piessens in actie met een overwinnende beengreep

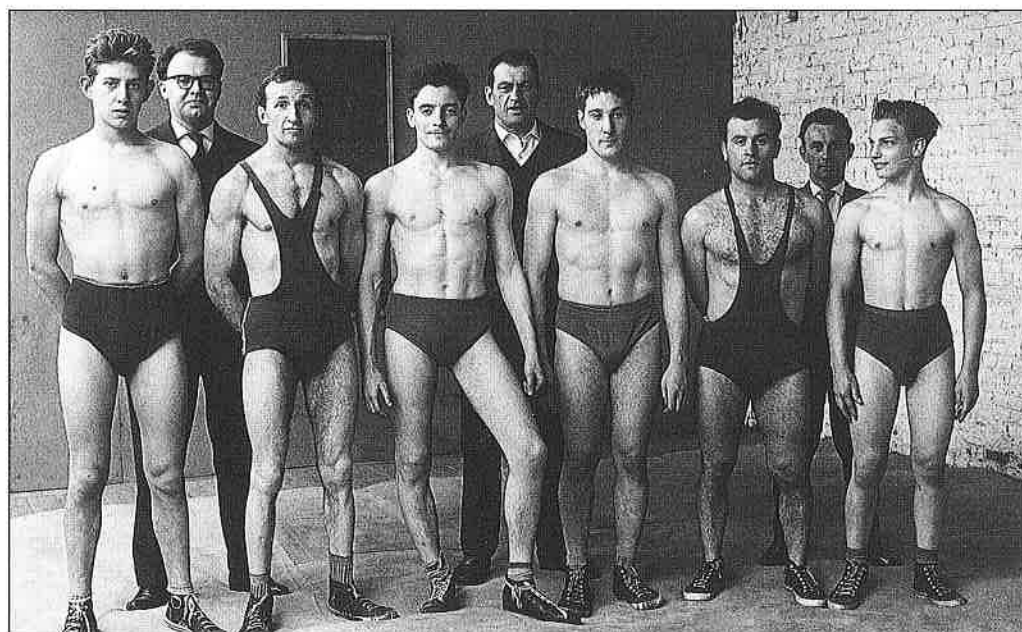
Worstelclub 'Wil en Kunst' onder leiding van René De Backer staande v.l.n.r. Leonard Loquet, ?, ?, René De Backer, Joseph Heynderickx en Raymond Van Poucke

Volgens het relaas van Etienne was hij in 1965 ei zo na winnaar van de 'Gouden Gordel'. In de finale nam hij het op tegen de Italiaan De Venosa. Tot net voor het einde van de kamp lag hij ruimschoots voor op punten en kon praktisch de kamp niet verliezen. Toen de Italiaan in de allerlaatste tellen van de kamp nog een worp uitvoerde belandde onze kandidaat buiten het canvas. Op zichzelf was dit niet erg daar hij genoeg punten voorsprong had. Maar uit angst dat hij buiten het canvas op de stenen vloer zou terechtkomen stak hij ter bescherming zijn arm uit. De Italiaan was er als de kippen bij om een armgreep te plaatsen waardoor onze man zijn elleboog werd ontwricht. Hij werd afgevoerd naar het ziekenhuis en de titel was voorlopig weg. De 'Gouden Gordel' zou hem uiteindelijk toch niet ontsnappen. Een of twee jaar later,

hij herinnert het zich niet zo goed meer, kon hij deze begeerde titel op zijn palmares schrijven. De beker prijkt op zijn kast. Jammer dat er op dit soort juweel nooit een datum staat. Wel wist hij te vertellen dat hij die titel behaalde op dezelfde dag als Karel Struyf.

NAOORLOGS WORSTELLEN

Kort na de oorlog zien we terug de naam 'Boks- en Worstelclub' opduiken in het oude lokaal 'Apollo' aan de Ankerstraat. Vermoedelijk was het dezelfde club uit de 20er jaren aangezien de voorzitter van de boksafdeling dezelfde Frans De Meulenaer was. Waarschijnlijk was er een periode van non-activiteiten geweest.

'Wil en Kunst' 1958 v.l.n.r. ?, François Pauwels, Jacky de Vos, ... Pauwels, René de Backer, Jef Stout, Jef van Havere, Roger van Havere en Hugo Smet.

Op 6 Januari 1946 vond er een treffen plaats tussen 'Wil en Kunst' en 'Kunst en Kracht' uit Vrasene. Van Hove, Rossie, Jef Heynderickx en Driesman wonnen hun kamp en 'Bert' Nauts zegevierde tweemaal. Hongerrie en Amedé Meersman deden onbeslist en Wardje Staes en De Bode moesten een nederlaag slikken.

Op zaterdag 24 augustus van hetzelfde jaar werd er op Driekoningen, ter gelegenheid van de braderijfeesten, in open lucht, opnieuw een tweekamp georganiseerd tussen 'Olympic Sint-Niklaas' en 'Sport en Arbeid' uit Temse. Mogelijk handelt het hier over dezelfde dag waarover Roger Fierens spreekt in het artikel over boksen (Sportrevue No 1).

'Olympic Sint-Niklaas' was de verzamelnaam van drie clubs: 'Boks, Worstel en Gewichtheffen' die hun stek in hetzelfde lokaal hadden. We weten dat Van Hove, Rossie, Amedé Meersman, 'Bert' Nauts, Joseph Heynderickx en René De Backer hieraan deelnamen.

Toen werd het stil rond 'Wil en Kunst', tot in 1949 Leonard Loquet, Joseph Heynderickx (toen schatbewaarder) en de in 1938 toegetreden René de Backer de club terug tot leven brachten. Hun lokaal was gevestigd in het café van Dierickx aan de Veldstraat. Eind van jaren 50 of begin van de 60er jaren vestigde de club zich aan de Herderstraat 16a. Daar zouden ze tot het begin van de 70er jaren verblijven. Het lokaal bestond uit een zaaltje dat zich achteraan in een constructiegebouw bevond en eigendom was van de familie Verschueren.

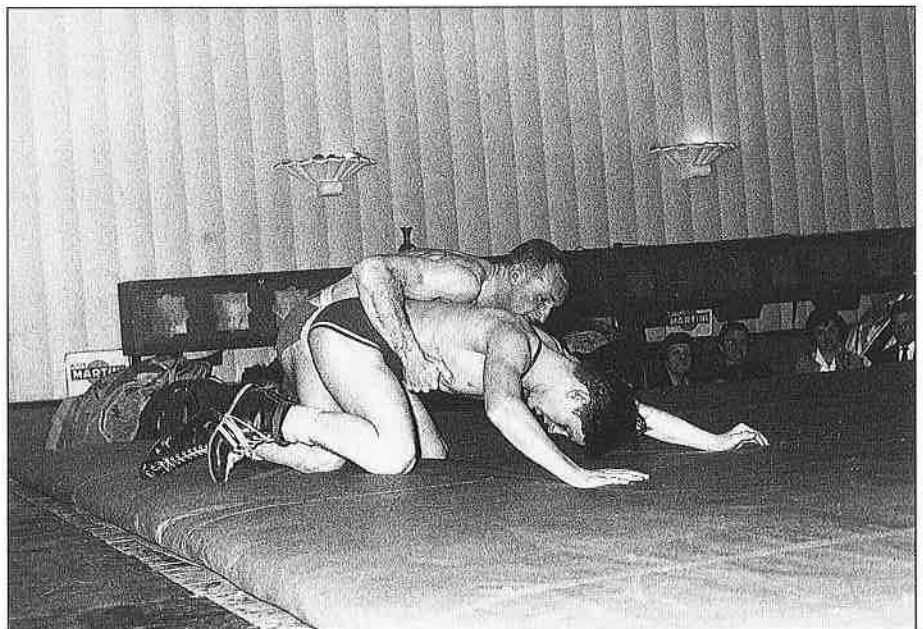
Kort voor zijn vertrek naar Canada had Leonard Loquet zich reeds uit de worstelsport teruggetrokken. René de Backer nam

de leiding over. René was van toen af de spil van het ganse worstelgebeuren in onze stad. Hij was als trainer en 'mannelijke-doet-alles' de grote figuur die de club recht hield. Toen hij jammer genoeg verongelukte, was de ontstane leemte onherstelbaar met het gevolg dat de club een langzame dood tegemoet ging.

Op Zaterdag 9 November 1963 vond er een treffen plaats tussen 'Wil en Kunst' en de befaamde 'Fulton' club uit Antwerpen. 'Fulton' was de topclub van België met de ongenaakbare gebroeders Meeuwis als vaandel dragers. De match ging door in de zaal 'Terminus' te Sint-Niklaas, waar gedurende vele jaren de wedstrijden zouden plaats vinden. Hier kwam Jef Van Havere voor de 4de maal reeds tegenover supercrack Jef Meeuwis te staan. Driemaal had onze Jef tijdens de Belgische kampioenschappen de duimen moeten leggen; alhoewel slechts op punten.. Helaas mocht het ook nu niet baten. Onze club was niet opgewassen tegen de superclub Fulton.

Op Zaterdag 21 november 1964 vond weer een match plaats in zaal 'Terminus'. Deze keer tegen 'De Koninklijke Verenigde Krachtmeters' uit Gent. Het was in deze periode dat Hugo de Potter het voorzitterschap van de club op zich nam.

Op 11 november 1965 reisde de ploeg af naar Wittenberge in het toenmalige Oost-Duitsland om er slag te leveren tegen een plaatselijke selectie. Deze ploeg telde in haar rangen twee zilveren medaillehouders uit de Olympische Spelen van Tokio (1964) en een zestal jongens uit de zeemacht. Tegen deze sterke Oost-Duitse ploeg was 'Wil en Kunst' niet opgewassen. Enkel Jozef Van Havere boekte een overwinning in 'vrije stijl' en Karel Struyf kon een 'match nul' uit de brand slepen in het 'Grieks - Romeins'. De club richtte op

Jacky de Vos vloert zijn tegenstrever (1963).

Raymond van Poucke werpt hier zijn tegenstander Jochams op het canvas.

zaterdag 18 december 1965 de kampioenschappen van België, 'Grieks - Romeinse stijl categorie B' in, waaraan 24 worstelaars deelnamen. In 1966 maakte de club de verplaatsing naar Luik waar het met liefst 44-16 punten de lokale ploeg overklaste. Dat jaar verwierf de club de 'Prijs van Sportverdienste' in Sint-Niklaas. In 1967 werden in zaal 'Terminus' de kampioenschappen opnieuw georganiseerd. Op 27 januari 1968 nam men het op tegen worstelclub 'Hercules' uit Borgerhout. Er werd met gering puntenverschil (34-30) gewonnen.

Rond deze periode verhuisde de club definitief naar het café 'Terminus' aan het Stationsplein.

In 1968 waren er clubs te gast uit Wuppertal, Dortmund (Duitsland), Hellemmes (Frankrijk) en Krommenie (Nederland) waar nadien de terugwedstrijden plaats vonden.

In 1969 vierde de club haar 35-jarig bestaan. In een bede aan de Koning werd gevraagd het predikaat van 'Koninklijk' te bekomen. Maar aangezien de anciënniteit van 35 jaar naar 50 jaar was gebracht werd hen dit geweigerd.

Een laatste onderdak vond de club in de Sporthall - De Witte Molen. Daar vond de laatste grote wedstrijd plaats op 30 mei 1970 met het 'Beneluxtornooi'. De elite aan worstelaars uit de Beneluxlanden was aanwezig. Er was een flinke belangstelling en het duel 'België - Luxemburg' bracht sport van de bovenste plank. Karel Struyf en Herman Wittcock konden slechts match nul afdwingen.

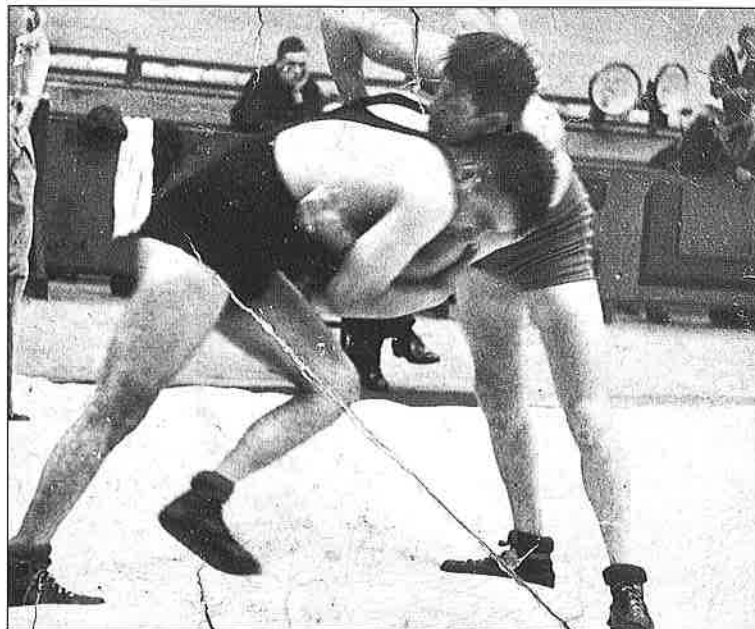
De club hield nog stand tot in 1982, maar verdween dan van het sporttoneel.

Buiten de 5 'gouden gordels' telde de club nog meerdere verdienstelijke worstelaars. We vernoemen hier o.a.:

René **Heyndrickx** ($\pm$ 75 kg) worstelde reeds voor de oorlog. Zijn prestaties op sportvlak hebben we niet kunnen achterhalen. Als mens moet het wel een rare snuiter zijn geweest. Volgens de overlevering verkocht hij op zekere dag zijn nieuwe fiets en trok met dat geld naar het vreemdelingenlegioen. Na een periode keerde hij terug naar België. Daar hij graag een glaasje bier dronk raakte zijn budget vlug op en trok hij, genoodzaakt, terug naar het legioen. Vader Heyndrickx was ook een speciale figuur. Op de donderdagse markt te Sint-Niklaas kon men hem aantreffen met een stel halters en gewichten die hij op de grond ten toon spreidde. Die attributen dienden om de kijklustige boeren uit te dagen om het eens tegen hem op te nemen in het gewichtheffen. Leonard **Loquet** ($^{\circ}$ $\pm$ 1915) was reeds voor de oorlog actief in deze sporttak. Hij was een zeer begaafd lichtgewicht, doch door zijn voortvarendheid nam hij vaak risico's die hem de kamp deden verliezen. Wel bracht hij het tot kampioen van Vlaanderen en veroverde hij ooit zilver tijdens de Belgische kampioenschappen te Lessen (?).

Joseph **Heynderickx** ($^{\circ}$ 1916), begon als 15- of 16-jarige ($\pm$ 1931) te worstelen aan de Hofstraat (Sportpaleis). Hij verhuisde met de club mee naar de Ankerstraat (Leopold III), werd 2de in het kampioenschap van Vlaanderen maar tijdens de Belgische kampioenschappen werd hij uitgeschakeld wegens een knieblesure. Op 11 September 1949 werd hij overwinnaar van de hoofdkamp in de match 'Wil en Kunst' tegen K.D.V. Hij won er tegen de bekende Antwerpse worstelaar Jochmans.

René **De Backer** ($\dagger$) ($^{\circ}$ $\pm$ 1925), sloot in 1938 aan bij 'Wil en Kunst'. Zijn debuut kwam reeds in januari 1939 toen hij deelnam aan de kampioenschappen van Vlaanderen te Gent. Hij was toen soldaat. Alhoewel hij de finale bereikte kon hij daaraan niet deelnemen. De reeksen hadden zo lang geduurd dat René verplicht was vroegtijdig te vertrekken om zijn legereenheid te vervoegen. Na de oorlog trad hij aan bij de politie waar reeds een eigen sportafdeling was gesticht. In politieverband werd hij in 1945 kampioen van Vlaanderen en later zou hij driemaal hierin de Belgische titel verwerven. We bekijken verder zijn palmares: hij nam deel aan de Europese kampioenschappen Grieks - Romeinse stijl te Dijon in Frankrijk en in 1956 behaalde hij zilver tijdens gelijkaardige kampioenschappen. Benevens deze 2de plaats leverde hij zijn mooiste prestatie door in 1954 te Leverkusen (Duitsland) de voormalige Europese kampioen Mettenheim te verslaan. In het prestigieuze tornooi 'De Gouden Gordel', verloor hij in de klasse halfzwaargewichten de titel slechts op punten. 15 maal werd hij

Alphonse, Albert (Bert) Nauts (links), kampioen van België, tijdens een kamp te Antwerpen

kampioen van Vlaanderen in beide stijlen. In 1953 lukte het hem ook de algemene nationale titel te behalen door zijn match te winnen bij 'walk-over' daar in de finale zijn tegenstander niet kwam opdagen.

Jacky **De Vos** begon als pluimgewicht (tot 63 kg) zijn sportloopbaan in 1957 in het lokaal aan de Veldstraat. Later verhuisde hij mede naar de Herderstraat. Datzelfde jaar bracht hij het tot Provinciaal kampioen, vrije stijl. Nog negenmaal zou hij deze titel behalen. Zesmaal werd hij 2de in het Belgisch kampioenschap, vrije stijl in de B-klasse. Uiteindelijk behaalde hij op 34-jarige leeftijd te Herstal toch de titel. Hetzelfde jaar sloot hij zijn sportcarrière af.

Jacky, samen met 'Jefke' Van Havere waren de belhamels van de club. Talloos zijn de guitenstreken die ze uithaalden, waardoor ze vaak hun trainer René de Backer op stang joegen. Een pittige anekdote vertelt ons het volgende. Tijdens een van de kampen in zaal Terminus was Jacky zijn 'suspensoir' (om het in het schoon Frans te zeggen) vergeten. Daar dit kledingstuk onontbeerlijk is in de gevechtssporten moest er naar een oplossing worden gezocht. Trainer De Backer kon niets beter bedenken dan hem aan te manen deze van Karel Struyf te gebruiken. Verder commentaar is overbodig als men weet dat Karel Struyf zwaargewicht en onze Jacky pluimgewicht was. Tijdens de kamp kwam op een gegeven ogenblik Jacky boven op zijn tegenstander te liggen met zijn achterste naar boven gericht. Het veel te grote geleend beschermingsstuk was niet bij machte zijn taak te vervullen en er ontsnapten dan ook die delen die normaliter moesten binnen worden gehouden! Dit alles tot groot vermaak van de talrijke toeschouwers, die van

toen af enkel oog hadden voor het onvoorziene schouwspel. Het verder verloop noch de uitslag van de kamp zal voor de toeschouwers worst geweest zijn. Het lachwekkend vertoon was het hoogtepunt van die wedstrijd en tevens het gesprek van die avond.

Raymond **Van Poucke** (°1919, † 1990) Een veelzijdig atleet die onder impuls van zijn vader naar de worstelsport werd gebracht. Hij vertoefde bij 'Wil en Kunst' tot rond 1960. Als middengewicht was hij een zeer verdienstelijk worstelaar; toch verwierf hij vooral bekendheid als gewichtheffer. Toen hij de club verliet verhuisde hij naar Borgerhout waar hij trainer werd van de worstelclub Hercules. Ook zijn zoon Roland sloot in 1957 als 14-jarige aan bij de club. Een paar jaar later verhuisde hij met vader naar Antwerpen en sloot aan bij een plaatselijke club. Later werd hij een van de revelaties in de Belgische worstelmiddens. Hij werd niet alleen Belgisch kampioen maar veroverde ook de 'gouden gordel'.

Als andere goden vernoemen we o.a.

Van den Bossche, gekend als 'de voddenman', Julien en Robert Loquet (jongere broeders van Leonard), Roger Van Havere die weinig matches leverde en meestal fungeerde als scheidsrechter; hij was ook een tijdlang secretaris van de club. Robert De Pelsmaecker, Werner Pauwels, André Van Kerchove, Eduard Heirbaut, Albert Van Puyvelde, Jacky Van de Vyver, Willy Clincke, Emanuel Smet, Hugo Smet, de gebroeders Van Lancker (Mark, Ronny en René), Mark De Pauw, Odilon Cappaert, Palmkoeck, Jef Stout, William Van Goethem, Karel Wauters, Benny Van Osselaar.

DE GEBROEDERS ALBERT EN FRANÇOIS VAN VLIERBERGHE UIT PUIVELDE MAAKTEN GESCHIEDENIS

Alfons SMET

“Het kleine boerendorp” zoals de Puiveldse parochiegemeenschap bekend was, is en blijft de entiteit van de kampioenen. Zo heeft men er de Van Vlierberghes en de Van Landeghems voor de wielersport, Alex en zoon Pascal Bal voor de motorcrossport.

Ditmaal gaat het om het broederpaar Albert en François Van Vlierberghe in de naoorlogse glorie tijd van de wielersport.

De koersperiode van Albert - “Berten” zoals men hem in de volksmond noemde - liep van 1958 tot 1980.

Wie een grote invloed uitoefende op de beginperiode was ongetwijfeld hoofdonderwijzer Joris De Bruyckere van Puivelde die als enige raadgever zijn ex-leerling, 15 jaar oud, met raad en daad heeft bijgestaan en die aan de basis lag van Bertens roemrijke wielercarrière. Toen Albert hem zegde: “Ik ga koereur worden” antwoordde zijn vertrouwensman: “Doe dat maar, ge kunt neig rijden manneken”. Wegens zijn zeer gesloten karakter en zijn teruggetrokken persoonlijkheid had Bertens nood aan leiding.

Anderzijds was de stoere klepper een

natuursterke volbloed die lichamelijk de aangeboren capaciteiten had om een echte koersvedette te worden.

En inderdaad heeft de tijd bewezen dat zijn klasse het meest op de voorgrond kwam bij zwaar labeurwerk, lange vluchten en hoge snelheden om dan iedereen af te maken in een lange uitputtende eindspurt.

Hij hield niet van snikhete dagen doch wel van hals weer en wind.

Als liefhebber kende hij reeds stelselmatige opgang; na zijn successen in Belsele kwam Vrasene aan de beurt met een ongekende prestatie: van bij het begin ging hij solo, nam alle premies en won met liefst 5 minuten voorsprong.

Onder de hoede van zijn verzorgers Wies Bruggeman en Bernard Francken, ex-beeroepsrenner, groeide hij uit tot een volwaardig wegrenner.

In de ronde van Limburg won hij de slotrit van niet minder dan Eddy Merckx en werd tweede in de eindstand. Daarna volgden nieuwe overwinningen te Zaffelare, Kemzeke en Scheldewindeke.

Tijdens het nationaal kampioenschap in Vloesberg werd de verzengende hitte voor de 116 deelnemers een zware kluit. Bertens Van Vlierberghe werd nergens in de sportbla-

1966. Bertens Van Vlierberghe wint de rit Angers – Rouan in de Ronde Van Frankrijk voor Rudi Altig, Vander Vleuten en Walter Bouquet.

1972. Berten Van Vlierberghe wint Vorst – Meulebeke achter derry's.

den vermeld als een potentiële titelkandidaat, maar...de grote bonzen als Herman Van Springel, Walter Godefroot, Eddy Merckx, Julien Stevens, Roger Swerts en Willy Planckaert werden zomaar uit de wielen gereden. Tot slot met vieren in de eindstrijd met aankomst bergop: Noël De Pauw, Mathieu Maes en André De Martelaere konden niet op tegen de harde jump van Berten die afgetekend als waardig Belgisch kampioen over de aankomstlijn bolde.

Jerome Stevens titelde in Het Volk: "Koene boerenzoon uit Puivelde temt grote bonzen".

Puivelde op zijn kop, pastoor De Decker deed de klokken luiden, de fanfare St-Cecilia op de been, burgemeester Dr. Vercruyssen dicteerde "driekleur uitsteken op het gemeentehuis", een kermistoeloop en een ware feestvreugde.

Daarop volgde het tussenstation bij de onafhankelijken waar hij maar liefst zeven overwinningen boekte.

Onder de hoede van Lomme Driessens debuteerde Berten bij de profs als overwinnaar in de Omloop van de Vlaamse Gewesten.

Zijn roemrijke jaren:

Met de Romeo-Smithploeg in de Tour 1966 won Berten de etappe Angers-Rouan in de spurt tegen Rudi Altig.

In de Giro 1967 alweer een ritzege in de spurt tegen Zandegu (winnaar van de Ronde van Vlaanderen).

Dan volgden de florissante jaren bij stalbaas Alfredo Martini in de ploeg Ferretti, waarin ook de 4 gebroeders Petterson hun plaats hadden.

Pas 4 dagen gehuwd met Yvette Meeus vertrok Berten voor een stage van 3 maanden naar Italië voor een bikkelharde trainingsperiode.

Het begon met een ritzege in de Ronde van Sardinië en een tweede plaats in de eindstand van Tirenno-Adriatico.

Dan volgde Milaan - San Remo waarin baas Martini hem een half miljoen fr. beloofde in geval van overwinning. Het verloop van de wedstrijd was hem gunstig omdat hij op de Poggio mede in de aanval was samen met Merckx, Ardoni en Poulidor; de zegepalm lag in zijn bereik toen helaas een lekke band hem weerhield van de overwinning.

Ronde van Italië 1969: nieuwe ritzege te Fonica op de spurters Bella-Torre, Lievore en Paollini.

1970 andermaal een ritzege in de tour met Montpellier-Toulouse.

De mooiste zege uit zijn profcarrière was ongetwijfeld Sassari-Cagliari. Een indrukwekkend verhaal:

"Ik kreeg nooit meer dan 200 m. voorsprong met nog 40 km. voor de boeg. Ploegleider Martini beloofde mij 100.000 lire. Nadien deed hij er nog 100.000 bovenop voor de zege. Ik perste er alles uit en won de slopende klassieker." Hetzelfde jaar werd hij 9de in Milaan - San Remo en nam nog een ritzege in de Tour te Mulhouse in de spurt tegen Eric De Vlaeminck.

1972: nieuwe zege in Sassari–Cagliari, in Vorst – Meulebeke achter deryn's, nieuwe ritzege in de ronde van Italië en 3de in het Belgisch kampioenschap te Bornem achter Godefroot en Merckx waarbij deze laatste hem een plaats beloofde in de Moltini-formatie.

Hij beëindigde zijn profloopbaan bij stalbaas Jamar van Mastawielerploeg waarvan hij jarenlang de leiding op zich heeft genomen.

In 1980 nam Berten Van Vlierberghe afscheid van de profsport met een prachtig criterium rond het Bisschoppelijk kasteel van Belsele. Na zijn overwinning vond een grootse hulding plaats met de organiserende wielersclubs Kon. Stadsbelangen van Sint-Niklaas, VZW Belsel Sportief, VZW Gemeentebelangen Sinaai en sportcomité Albertvrienden Puivelde.

19.12.1991: een tragisch verkeersongeval in het Industriepark West te Sint-Niklaas bracht aan abrupt einde aan deze zeer verdienstelijke wielerkampioen.

Samenvatting van zijn palmares:
Beginnelingen, juniors en liefhebbers: 30 overwinningen,
onafhankelijken: 7 overwinningen,
profs: 62 overwinningen.

FRANÇOIS VAN VLIERBERGHE IN HET SPOOR VAN BROER ALBERT

Hij werd geboren op 28 maart 1954. Met de successen van Berten steeg de wielrennerij niet alleen naar het hoofd maar vooral naar

het hart. Hij was de koning te rijk toen hij al eens op de renfiets van zijn broer kon rijden met de driekleurige trui van Albert aan.

François was opener van karakter, spraakzamer, nederig en steeds vriendelijk in de omgang. In 1970 begon zijn wielercarrière in Merksplas. Dat jaar betwiste hij 71 wedstrijden waarvan hij er 8 won; bovendien fietste hij 41 maal binnen de eerste vijf.

In 1971 reed hij 77 wedstrijden met 10 overwinningen en 32 maal bij de eerste vijf.

In 1972 werd de trofeeënkast regelmatig aangevuld met 9 overwinningen en de eindzege in de trofee Het Vrije Waasland als vrucht van een zeer regelmatig wielerseizoen.

Inmiddels had François een grote supportersclub achter zich met 210 leden, genaamd "De Françoisvrienden".

1973 werd een verloren jaar door zijn militieverplichtingen, doch in 1974 behaalde hij bij de liefhebbers 6 palmen en reed 46 keer binnen de eerste vijf.

In zijn 13-jarige profloopbaan van 1974 tot 1987 was François een vaste waarde in het wielerpeloton.

Wetende dat er in de eerste profjaren geen vedetterol was weggelegd, koos hij bewust voor een knechtenrol. Toch wist hij te vertellen dat hij zijn kostje had verdiend.

Een 15-tal overwinningen en 80 maal binnen de eerste 10 rijden betekende een palmares dat voor weinig renners was weggelegd.

De voornaamste zeges van François:
- Grote Prijs Albertvrienden te Puivelde,

Vergadering ten huize van Albert Van Vlierberghe ter voorbereiding van diens afscheidscriterium in 1980. Zittend v.l.n.r.: journalist Mario De Wilde, Gaston De Vijlder, Hilaire Blommaert, Albert Van Vlierberghe, Gustaaf De Roover, Alfons Smet, Antoine Van Pottelberghe. Staande v.l.n.r.: Yvonne Blommaert–De Laender, schepenen Vincent Foubert, Danny Blommaert en Alex Grabowski.

François Van Vlierberghe ontvangt de stadstrofee uit handen van burgemeester Paul De Vidts, na zijn overwinning in de Grote Prijs Stadsbelangen te Sint-Niklaas.

Op 26.1.1973 werden Albert en François Van Vlierberghe op initiatief van voorzitter Hugo Delforge gehuldigd in de salons van het Martini-center in het hart van Brussel als bekroning van hun prestaties in de wielersport. V.l.n.r.: Mw. Yvette Van Vlierberghe-Meeuws, Hilaire Blommaert, voorzitter van Stadsbelangen, Berten Van Vlierberghe, schepen René Malfriet, François Van Vlierberghe, ondervoorzitter Omer Bogaert, René Smet, voorzitter van de Albertvrienden, Hugo Delforge, voorzitter Belsele Sportief, Alfons Smet, secretaris, vader en moeder Florent Van Vlierberghe-Van Landeghem, Mw. Smet-Vanderlinden, Aloïs Geerinck, onder-voorzitter.

- kampioen van Oost-Vlaanderen te Stekene,
- rit in de Ronde van Spanje, Pamplona-Logrono,
- 24ste Grote Prijs van het Waasland te Belsele,
- Grote Prijs van Zwijnaarde waar hij wereldkampioen Gerrie Kneteman klopte,
- Rit in de Ronde van Duinkerke te St.-Amand-les-Eaux,
- Grote Prijs van Oostkamp met een zege op Lemman en Eddy Merckx,
- 17de Omloop van Midden-Brabant

Op 21 november 1987 kreeg François een waardig afscheid als wielrenner in zaal Dorpspaleis te Sinaai. Een bomvolle zaal was getuige van een grote hulde, op het getouw gezet door zijn supportersclub. Als aandenken werd hem een prachtige gravure geschonken.

Het broederpaar Albert en François Van Vlierberghe kan bogen op een glansrijke wielercarrière waarop Puivelde en Belsele fier mogen zijn.

DE WIEG VAN TAFELTENNISCLUB TROELANT STOND IN HET GELIJKNAMIGE JEUGDHUIS IN SINAAI

Etienne DE MEESTER

Kort na de opening van het jeugdhuis Troelant in 1969 groeide het idee om een eerste interne sportvereniging op te richten. Zo ontstond de tafeltennisclub op 24 september 1969. Later volgden judoclub Troelant en volleybalclub Sibok.

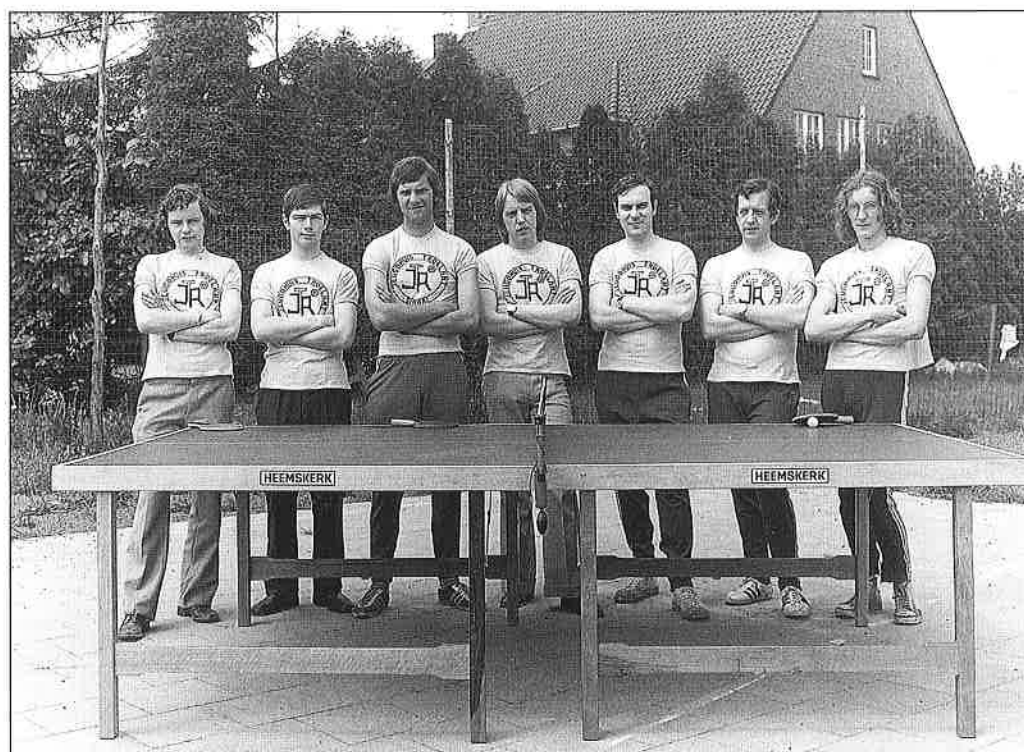
Onder impuls van de pioniers André Verschelden, Gust Smet, Dirk Haeck en Dirk Vercammen werden de eerste balletjes op een zelfgemaakte tafel heen en weer geslagen. Na een reeks vriendschappelijke wedstrijden verhoogde de wens om in competitieverband te spelen. In september 1970 debuteerde tafeltennisclub Troelant met één ploeg in het liefhebbersverbond Hamme. Twee jaar later startte een tweede ploeg in competitie. In het bestuur droeg de eerste voorzitter Gust Smet zijn verantwoordelijkheden over aan Robert Wittock. De club groeide snel tot vier ploegen doch kende daarna een terugval toen enkele leden in het huwelijksbootje traden. Midden de jaren zeventig stapte T.T.C. Troelant met twee ploegen

over naar de Oost-Vlaamse afdeling van de Koninklijke Katholieke Tafeltennisfederatie (K.K.T.F.).

Dit was het begin van een nieuwe bloei die een hoogtepunt bereikte in 1981 met een 20-tal spelers, verdeeld in zes teams. Het absolute dieptepunt beleefde de club in 1987 met slechts zes actieve leden of één ploeg in competitie.

OP ZOEK NAAR EEN LOKAAL

Verbouwingswerken en herschikkingen in het jeugdhuis zorgden na twintig jaar (1989) voor grote problemen. Wegens onvoldoende ruimte voor het tafeltennis moest de club op zoek naar een andere locatie. Na een zwerftocht langs café 'De Zwaan' in Belsele, café 'De Kroon' en het parochiehuus in Sinaai belandde T.T.C. Troelant in 1992 uiteindelijk in het zaaltje van café 'De Zwaluw' aan het station van de Tinelgemeente. Daar betwisten de huidige vier ploegen nog altijd hun wedstrijd-

Spelers uit de beginperiode: R. Lombaert, ?, Dirk Vercammen, Jos De Witte, André Verschelden, Tino Van Iseghem en Robert Wittock.

In 1994 bliezen spelers en oud-spelers verzamelen en vierden het vijftienvigti jarig bestaan van de club op een sportieve manier.

den van de Koninklijke Katholieke Tafeltennisfederatie. Kameraadschap en sportiviteit dragen de leden hoog in het vaandel.

SPORTIEVE HOOGTEPUNTEN

De Sinaaise tafeltennissers behaalden met Tino Van Iseghem een eerste titel in 1975-76.

In 1976-77 zorgde de vaste kern, bestaande uit Hendrik Van Belleghem, Tino Van Iseghem en André Verschelden - doch versterkt met Gunther Corryn en Reginald De Neve - voor de overgang naar eerste provinciale.

Na het seizoen 1995-96 promoveerde Troelant als vice-kampioen van vierde naar derde provinciale.

Het absolute topjaar was 1998-99. Er was de individuele provinciale titel voor Bart Luyckx, maar Yves Van Bossche deed nog beter met een provinciale én een federale titel. Troelant-B steeg naar derde provinciale met Yves Van

Bossche, Pascal Van Brussel, Bart Luyckx en Steven Ongena. Troelant-C tenslotte promoveerde naar vierde provinciale met Kurt Zaman, Hugo Ghesquière, Dirk Group en Dirk Haeck.

In het seizoen 1999-2000 veroverde Ann Caljon een provinciale titel bij de dames. T.T.C. Troelant bereikte toen een recordaantal leden van 24.

Voorzitters: Gust Smet, Robert Wittock, Frank Van Britsom, André Verschelden, Dirk Group, Ivan Van Bossche en Johan De Vlieger.

Secretarissen: Tino Van Iseghem, Frank Van Britsom en Yves Van Bossche.

Het bestuur in 2003: voorzitter Johan De Vlieger (1996 - ...), secretaris Yves Van Bossche (1992 - ...) en penningmeester Pascal Van Brussel.

Bron: Yves Van Bossche.

30 JAAR SCHERMKRING SINT-NIKLAAS

André VAN LANDEGHEM

Tot 1958 bestond er in Sint-Niklaas een schermkring, met de naam 'Concordia'. Hugo Brioen, lid van deze schermkring, week uit naar de schermkring 'Vikings' te Lokeren. Deze kring stopte echter haar activiteiten in 1964. Enkele jaren later (1972) toonde Hugo Brioen zijn verslaafdheid aan de scherm sport en sloot aan bij Cyrano in Antwerpen. Intussen groeide zijn droom om in Sint-Niklaas opnieuw met een eigen schermkring van start te kunnen gaan.

Op 7 januari 1973 vond hij in de heer Charles Dollez een vennoot om deze droom te realiseren. Deze was een oud-schermer van SARGA en was bereid om op dinsdag 9 januari 1973 de huidige schermkring Sint-Niklaas officieel te laten starten.

Met elf leden werd huidig schermmeester, Maître Philip Simon, aangetrokken voor de sportieve leiding.

Het bestuur bestond toen uit voorzitter Hugo Brioen, ondervoorzitter Charles Dollez, secretaris Mady Gautot-Staessens, later opgevolgd door Edwin De Bock en schatbewaarder Remy Van Damme.

VAN FABRIEKSHAL NAAR SCHERMZAAL

De nieuwe club vond een eerste intrek in de eetzaal van de vroegere weverij Waasland aan de Hofstraat. Na negen maanden werd het gebouw echter gesloopt en werd men verplicht een ander onderkomen te zoeken. Door de bereidwilligheid van de heer Alberik Van der Stallen kon men onmiddellijk gebruik maken van de huidige lokalen aan de Regentiestraat 29. Ook dat waren lokalen van een vroegere weverij De Nijs. Door de onbegrensde inzet van verschillende leden werden jarenlang verfraaiingwerken aangepakt en werd de zaal omgetoverd tot één van de

prachtigste, en meteen gezelligste schermzaal in België.

Reeds tijdens het tweede jaar van het bestaan slaagde het bestuur erin een jaarlijks degentornooi voor senioren te organiseren waarop niet minder dan 50 deelnemers aan de slag (of de steek) waren. Inzet was de trofee van de stad Sint-Niklaas.

Tijdens de eerste twee uitgaven werd geschermd in de mall van het Koopcentrum Waasland. Wegens het groot succes werd het onmogelijk daar verder uit te breiden en verhuisde de club met het tornooi naar de Stadszalen aan de Leopold II-laan.

Na zeven jaar werd het tornooi omgedoopt tot 'Internationaal Tornooi van de stad Sint-Niklaas, Degen Heren Senioren'. Intussen was tijdens het vijfde bestaansjaar de start gegeven voor een internationaal florettornooi voor dames met de challenge Maître Simon als inzet. In 1991 werd deze challenge gewijzigd in 'Wisselbeker Maître Simon, Degen Dames'. Momenteel is het tornooi met de beide trofeeën als inzet uitgegroeid tot zulk niveau dat het bekend staat als het grootste internationale tornooi in België. In 1993 b.v. bestond de deelnemerslijst uit delegaties van Amerika, Oekraïne, Estland, Polen, Rusland, Duitsland en Nederland naast de beste Belgische schermers.

SPORTIEVE PRESTATIES

Zoals elke sportclub kent ook de Schermclub Sint-Niklaas ups en downs. Gelukkig kan jaar na jaar worden gerekend op een vrij stabiel aantal leden (om en bij de 35), waarin de jeugd een belangrijk aandeel blijft behouden om samen een echte en hechte schermfamilie te vormen. Hoogtepunten waren – buiten de organisatie van het tornooi – uiteraard het behalen van kampioenstitels:

Jeugd ploeg Schermkring Sint-Niklaas 1975.

Staande v.l.n.r.: Dominique Brioen, schermmeester Ph. Simon, Georges De Vos, Carl Timmermans, Filip De Jonge, coach Em. Gautôt. Gekniel v.l.n.r.: Tim Gautôt, M. Lannoo, Luc Back, Alain Vereecken.

Ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan in 1978. V.l.n.r.: Luc Back, secretaris Mady Stessens, Filip De Jonge, schermmeester Ph. Simon, schepen René De Colvenaer, senator René D'Haeyer, erevoorzitter Georges Hebbinckhuys, ondervoorzitter-medestichter Charles Dollez, voorzitter-stichter Hugo Brioen.

Sfeerbeeld van het groot internationaal degentornooi 2002 in de Stadszalen aan de Leopold II – laan.

Filip De Jonge, kampioen van België degen - scholieren, Raf Seymus, twee keer kampioen van België floret - cadetten, kampioen van België floret – juniorees, Joke De Vries, kampioen van België floret – meisjes.
 Uiteraard is het bestuur tijdens die dertig jaar wel gewijzigd.
 De heren Dollez en de Bock hebben zich na

vijftien jaar volle inzet voor hun taak eervol teruggetrokken. Van de stichtende leden blijft voorzitter Hugo Brioen met schermmeester Maître Simon nog steeds aan het roer:
 Ondervoorzitter: Walter Debeleyr,
 Secretaris: Lucy Janssens en Luc Bauwelinck,
 Technieker - wapenmeester: Paul De Bruyn,
 Raadslid: mw. Patricia Vandenbossche.

KONINKLIJK SPORTCOMITE "DUIZEND APPELS" UIT SINAAI OP EIGEN BENEN

Etienne DE MEESTER

Het oudste gevonden document over een kermis op de wijk Duizend Appels in Sinaai dateert van 1930. Het vermeldt de opening met kanongebulder, wipschietingen, een wandeling van de harmonie uit Waasmunster en een velokoers voor beginnelingen zonder vergunning. De inschrijving vond plaats bij Henri Meirte. Bloemist Emiel Van de Sompel, schepen van Sinaai, was de eerste voorzitter. Nadien is Henri Meirte een korte tijd voorzitter geweest, bijgestaan door secretaris August Thuybaert en penningmeester Herman Moens.

MET VOORZITTER JOZEF VANDERMEULEN AAN HET ROER

Na het overlijden van voorzitter Meirte namen zijn schoonzons Jozef Vandermeulen als voorzitter en Arthur Baeckelandt als secretaris de touwtjes in handen. Het bestuur werd uitgebreid met Maurice Van Der Henst, Marcel Van den Bossche, Roger De Ruyscher, Jozef Van Hecke en Georges Verschelden. Dit gebeurde in de periode, kort na WO II, waarin de paters Minderbroeders zich vestigden op de wijk en er een kerkje en een feestzaal bouwden.

Naast het organiseren van wielervedstrijden, ook voor inwoners, zorgde het bestuur voor nieuwe kermisevenementen. Zo ontstond de jaarlijkse ruitersbedevaart met paardenzegening o.l.v. August Smet en pater Rainier, terwijl meneer Van Nispen de bezieler was van

de "Miss Duizend Appels"-verkiezing. Op 4 augustus 1965 sloot Sportcomité Duizend Appels aan bij de Belgische Wielrijdersbond (BWB). Op 27 april 1972 veranderde de vereniging in een v.z.w. (vereniging zonder winstgevend doel). Ondertekenaars van de oprichtingsakte als verantwoordelijke beheerders waren: Jozef Vandermeulen (voorzitter), Arthur Baeckelandt (secretaris), Maurice Van Der Henst (penningmeester) en de raadsleden Robert Vercruyse en Marcel Van den Bossche.

MET ARTHUR BAECKELANDT IN DE VOORZITTERSZETEL

Na een kwarteeuw volgde Arthur Baeckelandt zijn overleden schoonbroer Jozef Vandermeulen op als voorzitter. Herman De Beule als secretaris en André Vandermeulen als beheerder vervoegden het comité in 1978.

Ondertussen had het bestuur zich meer en meer toegelegd op de organisatie van wielervedstrijden tijdens de kermis, het eerste weekend van de maand mei. Van jaarlijks twee koersen in de jaren zestig en zeventig is het aantal momenteel tot zes gestegen waaronder drie voor dames. In de voorbije decennia richtte het comité driemaal het provinciaal kampioenschap voor dames-elite in. In 2001 startten zij zelfs met een wielerploegje in die damescategorie.

Voorzitter Arthur Baeckelandt poseert naast "Miss Duizend Appels" na de wielervedstrijd van 1986. Vierde van rechts is Maurice Van Der Henst.

"KONINKLIJK"

Een feestelijk hoogtepunt was ongetwijfeld de ontvangst van een delegatie van het sportcomité in het provinciehuis op 21 juli 2002 waar zij uit de handen van prins Filip en prinses Mathilde het brevet van "koninklijk" ontvingen.

Het huidig bestuur bestaat uit voorzitter André Vandermeulen, secretaris Herman De Beule, penningmeester Robert Smet en de

leden Etienne Mels, Karel Vandermeulen en Gilbert Creve. Erevoorzitter is Arthur Baeckelandt.

Vanaf Henri Meirte tot vandaag berust het voorzittersschap in handen van dezelfde familie. Het Sportcomité Duizend Appels werkt nog altijd volledig zelfstandig in tegenstelling met de andere Sinaaise sportcomités die onder de koepel van de Gemeentebelangen fungeren.

Bron: Herman De Beule

ERRATUM

De zetduivel was aan de slag op pagina 231 van vorig nummer. Hij verwisselde er de foto's van de motorcrossbroers Willy en Wilbert Baeke van plaats.

Zo had het moeten zijn:

Willy Baeke

Wilbert Baeke

REACTIES

Aloïs Colyn, gewezen speler en voorzitter van de Sint-Niklase Tafeltennisclub, merkte op dat het niet Alfons, maar wel Henri De Wit was, die op de bovenste foto van V.V. Wilskracht op pagina 196 stond afgebeeld. Het weze bij deze genoteerd.

Een gelijkaardige opmerking kregen wij van Alfons Maes uit het Peter Benoitpark, zij het dan wel over het artikel "Van Voetbalclub "Den IJzer" tot FC Nieuwkerken", dat verscheen in Sportrevue nr. 2. De voetballer, staande tweede van rechts op de foto op pagina 71, zou volgens hem niet Waterschoot heten, maar wel José Hofman.

Tenslotte schreef Bert Otté, secretaris van de Wase Vriendenkring Para Commando, ons een brief, waarin hij ons enige informatie overmaakte in verband met Etienne Piessens een voormalig worstelkampioen. Deze tip gaf medewerker Steve Wante de gelegenheid om aan de Sint-Niklase worstelaar een bijdrage te wijden in dit nummer. Van harte bedankt.

